Burap 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Aanbieding 5

Financieel beeld 2025 6

Leeswijzer 8

Programma 1: Wonen + Leven 9

1 Product Wonen 9

2 Product Mobiliteit 14

3 Product Accommodaties 15

4 Product Openbare ruimte 15

5 Product Duurzaamheid 16

Toelichting financiële afwijkingen Wonen + Leven 18

Overzicht baten en lasten programma Wonen + Leven 21

Programma doelenboom Wonen en Leven (in 2 delen) 22

Programma 2: Economie + Ondernemen 23

1 Product Economie 23

2 Product Ondernemen 23

Toelichting financiële afwijkingen Economie + Ondernemen 24

Overzicht baten en lasten programma Economie + Ondernemen 25

Programma 3: Recreatie + Toerisme 27

1 Product Sport 27

2 Product Cultuur 29

3 Product Recreatie en Toerisme 29

Toelichting financiële afwijkingen Recreatie + Toerisme 30

Overzicht baten en lasten programma Recreatie + Toerisme 31

Programma 4: Sociaal domein 33

1 Product Meedoen 33

2 Product Maatschappelijke ondersteuning 34
3 Product Jeugd 35
4 Product Onderwijs 35
Toelichting financiële afwijkingen Sociaal domein 36
Overzicht baten en lasten programma Sociaal domein 38
Programma 5: Bestuur + Algemene dekkingsmiddelen 40
1 Product Algemeen bestuur 40
2 Product Dagelijks bestuur 40
3 Product Openbare orde 41
4 Product Burgerdiensten 42
5 Product Algemene dekking 42
6 Product Bedrijfsvoering 42
Toelichting financiële afwijkingen Bestuur + Algemene dekkingsmiddelen 44
Overzicht baten en lasten programma Bestuur + Algemene dekkingsmiddelen 47
Programma 6: Overhead 49
Toelichting financiële afwijkingen Overhead 49
Overzicht baten en lasten programma Overhead 50
Bijlage 51
Bijlage 1: Reserves en voorzieningen 51

Aanbieding

Aanbieding

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de bestuursrapportage 2025 (Burap) van de gemeente Cranendonck. In deze Burap geven wij u inzicht in de afwijkingen en voortgang van de realisatie van de door u vastgestelde kaders. Deze rapportage geeft op hoofdlijnen de belangrijkste afwijkingen op programmaniveau weer ten opzichte van de programma begroting 2025. De afwijkingen gaan over zowel de beleidsinhoudelijke als ook over de planningen en financiële wijzigingen in de beoogde resultaten. De peildatum van deze informatie is 1 juni 2025 waarbij per die datum een prognose van de resultaten voor geheel 2025 is gemaakt.

In 2024 hebben we een nieuwe Planning & Control tool in gebruik genomen: Pepperflow. De begroting 2025 hebben we voor de eerste keer opgezet met die tool. In de doorontwikkeling van de bruikbaarheid van de Planning & Control-documenten bij uw kaderstellende en controlerende rollen, introduceerden we in de begroting 2025 de zogenaamde doelenbomen. Met een doelenboom worden per programma de missie, de doelen en de concrete resultaten om die doelen dichterbij te brengen expliciet aan elkaar verbonden. De doelenbomen zijn ook aan het einde, grafisch, aan alle programma's toegevoegd.

De doelen zijn in de begroting 2025 verwoord onder de noemer "Wat willen we bereiken?" en de concrete resultaten zijn opgesomd onder "Wat gaan we daarvoor doen?". In deze burap rapporteren we per product alleen de beleidsinhoudelijke afwijkingen.

Het Kompas voor Cranendonck (de strategische visie voor de komende jaren) is de nieuwe leidraad voor alle gemeentelijke beleid en plannen. In de uitvoering van de programmabegroting 2025-2028 wordt zoveel mogelijk de relatie met het Kompas gelegd. In de hierop volgende begroting 2026-2029 zijn de doelen van het Kompas voor Cranendonck binnen de bestaande programmastructuur verwerkt. In de volgende begrotingscycli worden deze doelen van het Kompas ook mede bepalend voor de structuur van de begroting.

Het financiële resultaat uit deze Burap bedraagt € 2.567.000 (voordelig). Een aantal afwijkingen (€ 71.000 nadelig) heeft een structureel karakter. Bij de samenstelling van de begroting 2026-2029 hebben wij hiermee rekening gehouden.

Met deze Burap geven we een zo goed mogelijke prognose van de resultaten over heel 2025. In de auditcommissie is gesproken over het actualiteitsgehalte van één bestuursrapportage in het voorjaar waarover besluitvorming met begrotingsaanpassingen in het najaar plaatsvindt en over de verbeteringen van het budgetbeheer. Vanaf 2025 voeren we maandelijkse budgetgesprekken. De focus op het niet overschrijden van de vastgestelde budgetten gedurende het begrotingsjaar wordt nadrukkelijk aangevuld met reële prognoses van onderschrijding. Verder is afgesproken dat in de raad van december een bestuurlijke financiële rapportage wordt behandeld.

Als bestuur en ambtelijke organisatie zijn we volop 'in beweging' om de ambities, de beloftes aan Cranendonck, waar te maken. We maken af waar we aan begonnen zijn en blijven werken aan een veerkrachtig en financieel gezonde gemeente.

Het college van burgemeester en wethouders
Roland van Kessel
Karel Boonen
Jordy Drieman
Hennie Driessen

Financieel beeld 2025

Het verwachte resultaat na de Burap 2025 bedraagt € 1.563.000 voordelig. Ten opzichte van het verwachte resultaat van het mutatie overzicht van 1 juli 2025 (€ 1.004.000) heeft in deze Burap een voordelige bijstelling van € 2.567.000 plaatsgevonden.

Om de begroting 2025 reëel en structureel in evenwicht te brengen is het surplus van de algemene reserve (€ 704.000) ingezet als structureel dekkingsmiddel. Met het geprognosticeerde resultaat na deze burap (€ 1.563.000 voordelig) is de inzet van het surplus van de algemene reserve op dit moment niet nodig. Wij beoordelen op basis van de financiële rapportage van december 2025 in hoeverre wij dit surplus voor 2025 nodig hebben.

De belangrijkste bijstellingen in deze burap zijn opgenomen in onderstaande tabel:

prog	omschrijving	
5	Per saldo netto mutatie algemene uitkering (meicirculaire 2025)	1.920
5	Hogere bijdrage GRSA2	-334
div	Voordeel afschrijvingen	265
5	lagere rentekosten	205
4	WMO: stijging kosten hulp bij de huishouding	-400
4	WMO: lagere kosten begeleiding	300
5	Niet benutte geoormerkte middelen algemene uitkering	210
5	stelpost AZC: ongebruikte frictiekosten bij sluiting van het AZC	200
4	Per saldo voordeel bijstandsontvangers (BUIG)	200
4	Reiskosten inburgering niet vergoed via SPUK	-92
5	niet benodigde reservering reserve gemeenschapsvoorzieningen	177
5	Extra personeelskosten griffie en college i.v.m. vervanging en wachtgeld	-125
1	Onderzoek Knooppunt Maarheeze	-115
5	Hogere opbrengsten ozb	101
2	Bijdrage Metalot 2025	-75
2	Hogere opbrengsten pachten	80
5	Hogere bijdrage Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost	-55
3	subsidies: verlagen subsidieplafond	50
4	Jeugd: niet benutte gelden preventiebudget	40
3	btw sport	75
5	hogere accountantskosten	-43
3	compensatie indexatie tarieven sportaccommodaties	-30
1	gemeenschapshuizen; administratieve correcties	-29
2	huren brandweerkazernes	25
div	Overige geringe afwijkingen < € 25.000	17
	Totaal bijstelling BURAP 2025	**2.567**

In de voorliggende Burap worden de belangrijkste afwijkingen per programma toegelicht.

Structurele doorwerkingen voor de meerjarenraming 2026-2029
In onderstaande tabel geven wij een overzicht van de structurele doorwerkingen. Deze structurele doorwerkingen verwerken wij in de begroting 2026-2029.

Structurele doorwerkingen burap 2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
structureel hogere bijdrage GRSa2	-266	-266	-266	-266
per saldo voordeel bijstandsontvangers	200	200	200	200
reiskosten inburgering niet vergoed via SPUK	-98	-98	-98	-98
Hogere opbrengsten pachten	50	50	50	50
Hogere bijdrage Veiligheidsregio Brabant Zuid Oost	-55	-55	-55	-55
subsidies: verlagen subsidieplafond	50	50	50	50
btw sport	75	75	75	75
hogere accountantskosten	-10	-10	-10	-10
gemeenschapshuizen; administratieve correcties	-29	-29	-29	-29
huren brandweerkazernes	25	25	25	25
Overige geringe afwijkingen < € 25.000	-13	-13	-13	-13
Totaal structurele doorwerkingen Burap 2025	**-71**	**-71**	**-71**	**-71**

Verder ontstaat in 2026 nog een incidenteel voordeel van € 85.000 door een verschuiving van de onderzoekskosten van knooppunt Maarheeze. Dit incidenteel voordeel verwerken we ook in de begroting 2026-2029.

Leeswijzer

<u>Leeswijzer</u>
Bij de programma's zijn de missie en de producten vermeld. Verder is per product aangegeven wat de raad wil bereiken. Omdat de Burap gebaseerd is op de begroting 2025-2028 zijn deze teksten overgenomen uit de begroting 2025-2028.

Beleidsmatig rapporteren we vanaf 2023 alleen afwijkingen. Dit betekent dat als een onderwerp volgens planning loopt, de resultaten zijn behaald en binnen de budgetten wordt gerealiseerd rapporteren we hierover niet in deze burap. De beleidsmatige afwijkingen staan onder de kopjes "Toelichting resultaat afwijkingen".

De beleidsmatige verantwoording sluiten we af met de doelenbomen. Met een doelenboom worden per programma de missie, de doelen en de concrete resultaten om die doelen dichterbij te brengen expliciet aan elkaar verbonden. De samenhang tussen missie/visie, product, doelen en concrete acties met resultaten geven we bij elk programma ter illustratie als volgt weer met een doelenboom:

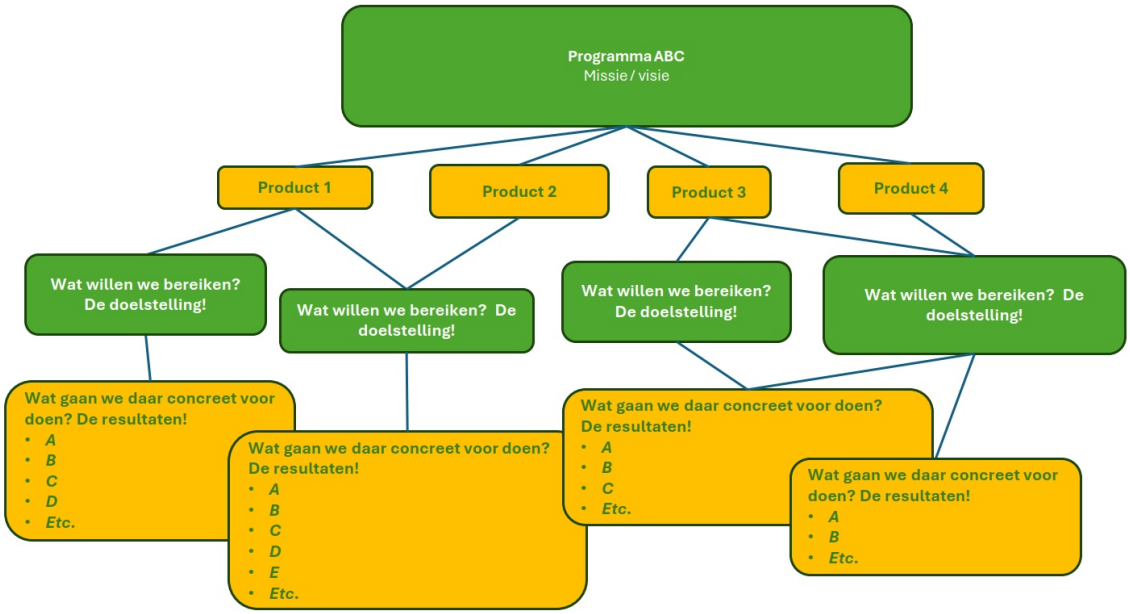

De financiële verantwoording begint met de tabel `Toelichting afwijkingen`. In deze tabel bij de programma's is per product aangegeven wat de financiële afwijkingen zijn. Hierbij is een onderscheid aangebracht in afwijkingen ten aanzien van baten, lasten en reserves. Houdt rekening met het feit dat wanneer er een minteken (-) voor het bedrag staat, dit een nadelig effect is. Een korte toelichting op de financiële mutatie is tevens opgenomen in de tabel waarbij eveneens is vermeld of het een incidentele of structurele afwijking betreft (i of s).

In de tabel 'Totale programmakosten' zijn alle financiële mutaties samengevat op productniveau.

Programma 1: Wonen + Leven

Missie

Wonen en voorzieningen

We realiseren voldoende (betaalbare) woningen voor de inwoners van Cranendonck. Daardoor kunnen ze in hun dorp blijven wonen. Dit is mogelijk doordat onze inwoners samen nieuwe woonvormen en manieren van bouwen hebben ontwikkeld. Voorzieningen zijn voor alle inwoners van Cranendonck goed bereikbaar, maar dit betekent niet dat ze in ieder dorp aanwezig zijn. Budel en Maarheeze vervullen een centrumfunctie met een voorzieningenaanbod waar ook omliggende kernen voordeel van hebben.

Werken en mobiliteit

Cranendonck wil een woon- én werkgemeente zijn. De lokale economie is een onmisbare schakel tussen Weert en de Brainportregio. Voor een groot deel van onze inwoners is het mogelijk om te werken dichtbij de plek waar ze wonen. Dit zorgt voor een sterke binding met de eigen omgeving en de gemeenschap. Maarheeze is een essentiële schakel in het regionale mobiliteitsnetwerk, en de andere dorpen zijn hierdoor ook goed aangesloten op Weert en Eindhoven. De auto is voor onze inwoners nog steeds belangrijk, maar ze maken nu meer gebruik van het OV. Daarnaast zijn ook nieuwe, alternatieve vervoersmiddelen beschikbaar

Buitengebied, recreatie en landschap

Ons natuurrijke landschap is als een tuin voor onze inwoners. De leefomgeving van Cranendonck nodigt uit tot bewegen en draagt bij aan het welzijn van inwoners. De gemeente doet wat nodig is om de belevingswaarde van het landschap te bevorderen. Inwoners kunnen hierin niet alleen ontspannen en recreëren, maar ook aan de slag als ondernemer in de vrijetijdseconomie.
De toekomst van de agrarische sector in Cranendonck ligt in verbreding en verduurzaming. Zo kan de sector een rol spelen in de circulaire economie. De grootste uitdaging van agrariërs nu en in de toekomst ligt in de transitie van het landelijk gebied en de daarmee gepaard gaande concurrentieslag om de schaarse ruimte. De gemeente doet hieraan ook mee maar is slechts één van de partijen. Deze situatie vraagt erom dat de gemeente tegenover agrariërs duidelijk is over de strategische keuzes die ze maakt.

1 Product Wonen

Wat wil de Raad bereiken.

Wonen, werken en mobiliteit

We willen voldoende (betaalbare) woningen voor de inwoners van Cranendonck. Daardoor kunnen ze in hun dorp blijven wonen. Dit is mogelijk doordat onze inwoners samen nieuwe woonvormen en manieren van bouwen hebben ontwikkeld. Voorzieningen zijn voor alle inwoners van Cranendonck goed bereikbaar, maar dit betekent niet dat ze in ieder dorp aanwezig zijn. Budel en Maarheeze vervullen een centrumfunctie met een voorzieningenaanbod waar ook omliggende kernen voordeel van hebben.

Cranendonck is een woon- én werkgemeente. De lokale economie is een onmisbare schakel tussen Weert en de Brainportregio. Voor een groot deel van onze inwoners is het mogelijk om te werken dichtbij de plek waar ze wonen. Dit zorgt voor een sterke binding met de eigen omgeving en de gemeenschap. Maarheeze is een essentiële schakel in het regionale mobiliteitsnetwerk, en de andere dorpen zijn hierdoor ook goed aangesloten op Weert en Eindhoven. De auto is voor onze inwoners nog steeds belangrijk, maar ze maken nu meer gebruik van het OV. Daarnaast zijn ook nieuwe, alternatieve vervoersmiddelen beschikbaar.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Onderzoek knooppunt Maarheeze

Voor het onderzoek reserveerden we in de programmabegroting voor de jaren 2025 en 2026 een incidenteel exploitatiebudget van resp. €200.000 (€400.000 totaal). Op het moment dat de programmabegroting werd voorbereid was nog geen concreet zicht op de kosten, en is een schatting gemaakt. Sindsdien is een plan van aanpak voor het onderzoek opgesteld waarin staat dat het onderzoek in zijn geheel in 2025 wordt verricht, hierdoor worden alle kosten in 2025 verantwoord. Door een nauwkeuriger inschatting van de kosten in het plan van aanpak, en de voltooiing van de aanbesteding van het onderzoeksbureau wordt in deze bestuursrapportage de totale kosten naar beneden bijgesteld. Per saldo is er sprake van een voordeel van € 85.000 over twee jaar. Hierdoor ontstaat in 2026 een voordeel van € 85.000 en in 2025 een nadeel van €115.000.

Wat wil de Raad bereiken.

Een integrale lange termijn koers met uitgangspunten over hoe Cranendonck zich de komende jaren gaat ontwikkelen tot een nog mooiere, gezondere en aantrekkelijkere gemeente.

Er is behoefte aan een overkoepelende visie voor Cranendonck. Dus geen visie op één beleidsonderwerp, maar een visie op alle aspecten die van invloed zijn op onze leefomgeving en hoe we deze gebruiken. Een kader waaraan we toekomstig beleid, projecten en initiatieven kunnen toetsen. Gedurende de looptijd van de visie is het essentieel om deze te monitoren en waar nodig bij te sturen. Monitoring helpt bij het evalueren van de voortgang, het signaleren van knelpunten en het aanpassen van beleid om de gewenste doelen te bereiken.

De verschillende kernen van Cranendonck hebben hun eigen karakter en identiteit. Deze verscheidenheid is wat ons tot Cranendonck maakt. We willen alle kernen laten groeien, maar bij het goed geleiden van de schaalsprong hoort ook dat we onze eigenheid proberen te behouden. In de vier kleine kernen zijn omvangrijke ontwikkelingen daarom niet wenselijk. Die tasten het karakter van deze kernen te sterk aan. Daarom kiezen we hier voor beperkte, organische groei.
De schaalsprong brengt onvermijdelijk grotere ontwikkelingen met zich mee. Daarom kiezen we voor Budel en Maarheeze twee onderscheidende ontwikkelprofielen. Deze profielen passen bij hun historie en identiteit. Zo is het verleden van Maarheeze nauw verbonden met Philips. De stapsgewijze groei vanaf de jaren vijftig leidde tot zijn huidige vorm. Budel kent een rijk industrieel verleden waarin de zinkfabriek een centrale rol speelt en heeft sindsdien een sterke eigen economie.
We kiezen ervoor om de regionale schaalsprong te geleiden in lijn met deze identiteiten:
- in Maarheeze een focus op woningbouw;
- in Budel een focus op economische ontwikkeling;
- in Schoot, Soerendonk, Dorplein en Gastel met meer organische groei.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Opstellen omgevingsvisie

In de door u vastgestelde strategische visie wordt opgeroepen om voor elke dorpskern een duidelijk ontwikkelprofiel op te stellen. Deze ontwikkelprofielen, samen met een of meerdere ontwikkelprofielen voor ons buitengebied, vormen straks de basis van de omgevingsvisie.

Om tot deze ontwikkelprofielen te komen, is al veel input opgehaald (krachten & zorgen, kernsafari's, dorpsvisies, sectorale beleidsdoelen etc.). Er spelen echter ook een aantal ontwikkelingen waarvan we de uitkomsten willen meenemen in onze omgevingsvisie. Deze ontwikkelingen zijn onder andere:
- Het onderzoek naar de mogelijke ontwikkeling van een knoop in Maarheeze
- Terugkeer van defensie naar onze gemeente
- Mogelijke uitbreiding van bedrijventerreinen rondom Budel

Om die reden wordt het aanbieden van de omgevingsvisie aan u als gemeenteraad uitgesteld naar 2026.

Wat wil de Raad bereiken.

Meer woningen, met name in het betaalbare segment.

De gemeente zet in op de bouw van extra woningen, met name in het betaalbare segment. In 2023 is de regionale woondeal Zuidoost Brabant getekend en heeft de gemeente de actualisatie woonvisie Gemeente Cranendonck vastgesteld. Er is een opgave van 555 woningen tot en met 2030. In 2024 wordt de woondeal herijkt. Het is nog niet bekend wat de nieuwe opgave wordt, maar het is wel al duidelijk dat deze naar boven wordt bijgesteld.

Er is vooral vraag naar woningen in het betaalbare segment (sociale en middeldure huur en sociale en betaalbare koop). Door de toename van het aantal kleinere en oudere huishoudens, zetten we vooral in op nultredenwoningen, appartementen en andere kleinere woningtypen.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Inzetten op grote woningbouwlocaties

In december 2024 is een nieuwe opgave bestuurlijk vastgesteld op 765 woningen t/m 2030. Deze verhoogde opgave is een gevolg van het overeengekomen convenant Beethoven. We bouwen hierdoor mee aan woningen voor onze regio. Onze eigen woningbehoefte is minder dan deze opgave. Overigens zijn er al 155 woningen gebouwd in de periode 2022 t/m 2024 waardoor het restant nog 610 woningen bedraagt. Voor de verhoogde opgave, die in feite een woningbouwversnelling inhoudt, worden subsidies verstrekt die bestaan uit 50% subsidie van het Rijk, 25% van ASML en 25% door de gemeente. Deze Beethovensubsidieregeling is waarschijnlijk klaar op 1 september 2025. De intentie is dat onze gemeente gebruik gaat maken van deze subsidie. Het gaat dan om versnelling van de bouw van ca. 100 woningen. Op dit oment is nog veel onduidelijk over de regeling. Daarom nemen we een pm post op. in deze burap.

Inzetten Wet versterking regie volkshuisvesting

De verwachting is dat deze wet 1 januari 2026 in werking treedt. Dit wetsvoorstel werd 2024 ingediend bij de Tweede kamer en hierin wordt voorgesteld om de norm van 30% sociale huur wettelijk vast te leggen. Het kabinet-Schoof heeft enkele wijzigingen aangebracht waarvan één wijziging is dat gemeenten die nog géén 30% sociale huur in hun voorraad hebben, verplicht worden om 30% sociale huur op te nemen in hun programmering. Onze gemeente heeft een percentage van 16,3% sociale huur in haar voorraad. De wettelijke verplichting wordt daarmee een extra opgave voor onze gemeente.

Daarnaast investeren vanuit Project Beethoven, Rijk, provincie en de regio 2,51 miljard euro in publieke voorzieningen in Brainport Eindhoven. Om de woningbouw te versnellen, worden subsidies verstrekt. Om in aanmerking te komen voor deze subsidies is voorwaarde dat de woningbouwplannen voor 30% uit sociale huurwoningen bestaan.

Startnotie Woonzorgbeleid wordt uitgevoerd

In 2024 is de woonzorgvisie opgeleverd. Daar wordt voor 2025 en verder een uitvoeringsprogramma aan gekoppeld.

Scenario's woonwagenlocaties

Het budget voor 2025 wordt niet geheel gebruikt, maar zal nog gedeeltelijk benodigd zijn voor 2026.

Wat wil de Raad bereiken.

Regelgeving voor de fysieke leefomgeving waarmee activiteiten wel of niet worden toegestaan

Uiterlijk begin 2032 hebben we een gebiedsdekkend omgevingsplan (nieuwe stijl). Hiermee hebben we dan het (strategische) beleid vertaald in regels voor de fysiek leefomgeving. Op 1 januari 2024 hebben alle gemeenten een tijdelijk omgevingsplan gekregen, dit wordt ook wel het omgevingsplan van rechtswege genoemd. Dit plan bestaat uit alle op dat moment geldende bestemmingsplannen, een aantal gemeentelijke verordeningen en de zogenaamde bruidsschat.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Vaststellen casco omgevingsplan

Voor het opstellen van het omgevingsplan doet de gemeente Cranendonck mee aan SPRONG. Dit is project om samen met andere Brabantse gemeenten samen te werken aan het opstellen van regels voor het omgevingsplan. Het project SPRONG wordt begeleid vanuit de VNG en ondersteunt ons hierbij om kennis op te doen over de nieuwe systematiek en te leren van en met andere gemeenten. Bij SPRONG zijn we gestart met het opstellen van bouwregels. Dat betekent dat we, anders dan eerder gedacht, niet starten met een compleet uitgewerkt casco voor het omgevingsplan. We verwachten de eerste wijziging van het omgevingsplan, voor de bouwregels, pas in 2026 na de verkiezingen aan uw raad voor te leggen.

Bij de jaarrekening hebben we aan uw raad voorgesteld om een bestemmingsreserve Omgevingswet in te stellen. Hiervoor is geen extra budget gevraagd. Ervan uit gaande dat de bestemmingsreserve wordt ingesteld, is er geen financiële afwijking. Het geraamde budget voor 2025 van €175.000 is naar verwachting toereikend.

Wat wil de Raad bereiken.

Initiatieven faciliteren in het ruimtelijk domein

Ruimtelijke initiatieven faciliteren we onder andere door het behandelen van aanvragen voor vergunningen voor bijvoorbeeld bouwen of evenementen. Als een initiatief niet rechtstreeks mogelijk is op basis van het geldende omgevingsplan, kan het in sommige gevallen met een vergunning (Bopa) en in de toekomst het wijzigen van het omgevingsplan toegestaan worden. Voor deze initiatieven is het mogelijk om, voorafgaand aan een definitieve aanvraag, via ´idee verkennen´ de wenselijkheid en haalbaarheid van het plan te onderzoeken. Dan bespreken wij het initiatief in de intaketafel (voorheen regiekamer) of vergunningenkamer. Zo helpen we diverse initiatieven in zowel kernen als buitengebied.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Begeleiden deelnemers beëindigingsregelingen (o.a. LBV/LBV+)

Er zijn verschillende nieuwe beëindigingsregelingen aangekondigd. Het is echter nog onduidelijk wat de financiële bijdrage aan gemeenten gaat zijn. Daarnaast kan niet ingeschat worden of en hoeveel agrariërs in Cranendonck zich aanmelden voor toekomstige regelingen. Om deze reden hebben we bij de jaarrekening aan uw raad voorgesteld om een bestemmingsreserve in te stellen. Hiervoor is geen extra budget gevraagd.

Faciliteren van initiatieven in het buitengebied (Buitenkans!)

De vacatureruimte die bij de begroting 2025 beschikbaar is gesteld voor 2025 en 2026, is op dit moment niet ingevuld (er waren geen geschikte kandidaten). Daarom is er gekozen voor het voorzetten van de inhuur voor ongeveer 0,5 fte. Hiermee wordt dus gedeeltelijk voorzien in de motie. De kosten voor inhuur worden gedekt uit P-budget.

Revitaliseren dorpshart Budel

De werkzaamheden voor fase 1 zijn nog niet gestart. De geselecteerde aannemer Den Ouden infra B.V. kan vooralsnog niet starten vanwege vertraging in het verleggen van kabels en leidingen door Enexis. De beoogde start van het werk is momenteel gepland medio september 2025. De financiële impact van de ontstane vertraging wordt momenteel inzichtelijk gemaakt.

Wat wil de Raad bereiken.

Het erfgoedbeleid 2025-2035 vaststellen

Het vaststellen van het erfgoedbeleid 2025-2035. In dit beleidsplan staan antwoorden op de vraag hoe om te gaan met erfgoed in de fysieke leefomgeving, en op welke manier erfgoed verankert, beleefbaar en zichtbaar is binnen de samenleving. Uitgangspunt is dat erfgoed een verbindende factor moet zijn binnen de kernen van Cranendonck.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Opstellen regels in omgevingsplan voor beeldbepalende/karakteristieke woningen

In totaal komen 203 panden in aanmerking om via een TAM-IMRO beschermd te worden tegen sloop. Nu blijkt dat een kleine 40 panden in de 7 jaar na inventarisatie gesloopt of onherstelbaar veranderd zijn, waarbij de cultuurhistorische waarde van het pand verdwenen is. De gemeente heeft volgens de Erfgoedwet een zorgplicht om haar cultureel erfgoed te beschermen. De urgentie voor het versneld invoeren van een sloopverbod is dan ook duidelijk, waardoor gekozen is de TAM-IMRO bescherming beeldbepalende panden al in 2025 uit te voeren. De kosten voor het extern laten opstellen van een TAM-IMRO zijn gedekt vanuit het erfgoed budget. De uren voor informeren, participatie en invoering zijn op conto van Ruimtelijke Ordening en Erfgoed. Specifieke regels voor bescherming van karakteristieke woningen volgen bij vaststelling van het Omgevingsplan uiterlijk in 2032.

Stoelendans Centrum Budel

Het laatste onderdeel van de Stoelendans, de verhuizing van de heemkundekring naar de voormalige Hervormde Kerk ('t Kerkje) in Budel, is door het aantreffen van een vleermuis in het gewelf van de kerk met minstens een jaar vertraagd. Momenteel loopt er onderzoek naar de aard van de vleermuis en haar verblijfplaats. De kosten voor dit onderzoek en de op- en afbraak van de bouwplaats rondom 't Kerkje waren niet voorzien. De additionele middelen voor het vleermuisonderzoek en de op-/afbraak van de bouwplaats rondom 't Kerkje bedragen ongeveer 30.000 euro.

Om het 't Kerkje geschikt te maken voor haar nieuwe sociaal maatschappelijke voorziening is een verduurzamingsslag nodig. Voor de Rijksmonumentale Kerk is een duurzaamheidsmonumentenscan (DUMO-scan) opgesteld, waaruit een verduurzamingsplan is voortgekomen. Dit plan vormt de basis voor het verduurzamen van 't Kerkje rekening houdende met de toekomstige functie en de monumentale waarde van het pand. Op basis van dit rapport is een Duurzaamheid Maatschappelijk Vastgoed (DuMaVa)-subsidie aangevraagd bij het Rijk. Deze subsidie dekt 30% van de totale projectkosten voor de verduurzaming. Getracht wordt dit tekort te verminderen door fondsen en andere partijen aan te schrijven, en door gebruik te maken van lokale aannemers. Het overige deel van de verduurzamingskosten wordt meegenomen in de begroting 2026.

2 Product Mobiliteit

Wat wil de Raad bereiken.

Een tempoversnelling van de mobiliteitstransitie: een verschuiving van autogebruik naar meer OV, fiets, lopen en slimme mobiliteit.

De opgaven waarvoor de Brainportregio staat is bekend: grote economische groei, woningnood, uitdagingen op gebied van gezond leven, verduurzaming en klimaatbestendigheid. Dit alles zorgt ervoor dat er ook in het mobiliteitssysteem in de regio veranderingen en verbeteringen moeten worden aangebracht. Dit is een gezamenlijke opgave voor de gehele regio. De Regionale Mobiliteitsvisie geeft het gezamenlijke beeld weer van mobiliteit in 2040. Dankzij dit beeld kunnen we gezamenlijk bepalen waarop de regio in moet zetten om de regio leefbaar en bereikbaar te houden. De gemeenteraad van Cranendonck heeft op 25 juni 2024 ingestemd met de Regionale Mobiliteitsvisie. In de visie wordt vooral ingezet op een mobiliteitstransitie.

Het autoverkeer pleegt een aanslag op de leefbaarheid in kernen, met lucht- en geluidsoverlast. Tevens is de auto groot in energieverbruik en ruimteslag. Met het groeien van het autoverkeer over de jaren, zijn de nadelen fors toegenomen. Daarom is het tijd om ons verplaatsingsgedrag te veranderen, naar een goede balans tussen mobiliteit en kwaliteit van de leefomgeving. Stapsgewijs moeten de oude patronen en gebruiken in ons verplaatsingsgedrag ingewisseld worden voor nieuwe. Vaker gebruik maken van actieve vormen van mobiliteit (lopen en fietsen), en van collectieve vormen in de mobiliteit (openbaar vervoer, bedrijfsvervoer en deelsystemen) en bewuster kiezen voor de auto (slechts als dat echt nodig of effectiever is).

Wat wil de Raad bereiken.

Verbeteren verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid gemeente Cranendonck

Belangrijke punten in het Masterplan zijn dat we de gemeente nu en in de toekomst goed en makkelijk bereikbaar willen houden. Daarnaast willen we zorgen voor een leefbare en verkeersveilige gemeente.

2025 Staat in het teken van de verdere uitwerking en uitvoering van het Masterplan. Belangrijke zaken waar we op inzetten is de aanpak van de overlast van vrachtverkeer in de kernen. Daarnaast willen we verbeteringen aanbrengen in de infrastructuur voor fietsers en voetgangers.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Masterplan Verkeer en uitvoeringsprogramma verkeer en vervoer (UVV) 2025

Bij de behandeling van de begroting heeft de gemeenteraad middels een amendement besloten om geen middelen voor het opstellen van het parkeerbeleid (35k) in de begroting 2025 op te nemen. Verder besloot de raad op 20 mei jl. om incidenteel € 50.000 beschikbaar te stellen om al aan de slag te gaan met uitvoeringsplannen van het Masterplan Mobiliteit.

Wat wil de Raad bereiken.

Kwaliteit wegennet op orde

Jaarlijks dient er geïnvesteerd te worden om de kwaliteit van het wegennet van Cranendonck op het gewenste kwaliteitsniveau te houden.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Meemortel Budel

Het onderhoudsproject Meemortel Budel wordt in 2025 afgerond. Er komt een separaat voorstel voor een afwijking die binnen het project heeft plaatsgevonden.

3 Product Accommodaties

Wat wil de Raad bereiken.

Het accommodatiebeleid is een pijler onder de vitale gemeenschappen.

De gemeenschap wil gemeenschapshuizen die door en voor inwoners worden geëxploiteerd. Doel is om gemeenschapshuizen te faciliteren die een bijdrage leveren aan de vitaliteit van de gemeenschap en het welzijn van de inwoners.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Het accommodatiebeleid

In de LTA is inmiddels een aanpassing gedaan omdat we meer tijd nodig hebben om de integraliteit te waarborgen van het accommodatiebeleid.

De Smeltkroes Maarheeze

De beheerstichting is nog in oprichting. Verder geen afwijkingen.

4 Product Openbare ruimte

Wat wil de Raad bereiken.

De inrichting, vormgeving en het gebruik van de fysieke leefomgeving heeft invloed op de gezondheid en leefstijl van inwoners.

Met de Omgevingswet krijgen we meer ruimte om aandacht te besteden aan gezondheid binnen het ruimtelijk spoor. Ons doel is om te zorgen voor een gezonde en veilige leefomgeving.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Kwaliteitsverbetering leefomgeving speelterreinen

Het speelterrein aan de Sint Eloystraat in Budel-Dorplein is de enige speellocatie binnen de gemeente die niet voldoet aan de normen van de GGD. In samenwerking met de provincie werken we aan bodemsanering op deze locatie. De provincie neemt de kosten voor haar rekening. De sanering staat gepland voor laatste deel van 2025.

Verkeerslichten 2025

VRI op kruispunt Nieuwstraat - Cranendoncklaan - Burgemeester van Houtstraat zal waarschijnlijk begin 2026 in uitvoering gaan. Nieuwe VRI op kruispunt Meemortel - Burgemeester van Houtstraat zal in 2025 worden opgeleverd.

Wat wil de Raad bereiken.

Riolering 2025

Alle inwoners en bedrijven in de gemeente Cranendonck hebben baat bij een goed en functioneel rioolstelsel uit oogpunt van volksgezondheid, voorkomen van structureel wateroverlast en milieubescherming. Daarnaast draagt doelmatige inzameling en verwerking van regen- en afvalwater bij tot een aangenaam woonklimaat.

Toelichting resultaat afwijkingen.

De vervangings- en verbeteringsinvesteringen uit het vGRP 2021-2025.

Het onderhoudsproject Meemortel Budel wordt in 2025 afgerond. Er komt een separaat voorstel voor een afwijking die binnen het project heeft plaatsgevonden.

5 Product Duurzaamheid

Wat wil de Raad bereiken.

Realisatie natuur- en klimaatopgaven

Binnen de gemeentegrenzen van Cranendonck liggen tal van natuur- en klimaatopgaven. Deze opgaven zijn geformuleerd op basis van inter(nationale) doelstellingen en wettelijke verplichtingen. Samen met onze collega-overheden en de natuurbeheerorganisaties (de zogenaamde manifestpartners) benutten we de kansen om deze natuur- en klimaatopgaven te realiseren. Met onze bijdrage richten we ons op de ontwikkeling en versterking van onze natuur en de realisatie van een klimaatrobuust Cranendoncks landschap. We realiseren eigen (kleinschalige) gemeentelijke projecten en dragen bij aan grotere gebiedsopgaven. Hiermee werken we aan het gestelde doel van klimaatvisie: “In 2050 is de gemeente Cranendonck waterrobuust en klimaatbestendig ingericht”.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Onderzoek mogelijkheden pachtafkoop Natura 2000-gebieden

De verkenning van de mogelijkheden loopt nog.

Het onderzoek naar de mogelijkheden van pachtafkoop in Natura 2000-gebieden is in de begroting 2025 opgenomen als resultaatsverplichting. Echter in de begroting zijn de behorende financiële middelen niet toegekend.

Wat wil de Raad bereiken.

Verduurzaming van de bebouwde ruimte.

Tot en met 2028 gebruiken we het NIP om koopwoningen en VVE-woningen met een laag energielabel beter te isoleren. Binnen het Nationaal Isolatieprogramma is Cranendonck het doel gesteld om 2238 woningen met een slecht energielabel te isoleren voor het jaar 2030. Dit is ook overgenomen in de Nota Energie- en Warmtetransitie. Voor deze taak zijn er drie tranches van een SPUK-uitkering beschikbaar. Projectkosten die niet subsidiabel zijn, zijn reeds sinds de begroting 2024 meegenomen in de begroting en lopen door t/m 2027. Ook Wocom werkt eraan om haar slechte energielabels versneld weg te werken, op weg naar een gemiddeld label A in 2030.

Wat wil de Raad bereiken.

Gemeentelijke Verduurzamingsregeling

De uitvoering van de GVR met de inzet van baatbelasting wacht nu op overeenstemming over de af te geven fiancieringsgaranties. Met de Woonpas BV, de NWB bank en de stichting GVR vinden nog gesprekken plaats over de voorwaarden bij alle financieringen.

Toelichting financiële afwijkingen Wonen + Leven

Wonen	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Omgevingsvergunningen We zien in de eerste maanden dat er meer leges inkomsten zijn dan vooraf verwacht. Dit heeft met enkele grote projecten te maken. Daarnaast worden er meer projecten mogelijk gemaakt met omgevingsvergunningen in plaats met (voor 2024) bestemmingsplannen. Daarom is er bij het budget van ruimtelijke ordening een afschrijving van de inkomsten. De medewerkers van RO leveren een bijdragen bij de omgevingsvergunningen voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit.	I		52 V		52 V
Ruimtelijke ordening Er worden meer projecten mogelijk gemaakt met omgevingsvergunningen in plaats met (voor 2024) bestemmingsplannen. De medewerkers van RO leveren een bijdragen bij de omgevingsvergunningen voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De legesinkomsten komen bij omgevingsvergunningen binnen. Vandaar dat de legesinkomsten bij omgevingsvergunningen worden verhoogd.	I		-52 N		-52 N
Meicirculaire 2025 De ontvangen middelen binnen de algemene uitkering voor invoerings/uitvoeringskosten omgevingswet worden gestort in de tijdelijke reserve omgevingswet.	I			-137 N	-137 N
Onderzoek Knooppunt Maarheeze Voor het onderzoek is in de programmabegroting voor de jaren 2025 en 2026 een incidenteel exploitatiebudget van resp. €200.000 (€400.000 totaal) opgenomen. Op het moment dat de programmabegroting werd voorbereid was nog geen concreet zicht op de kosten, en is een schatting gemaakt op basis van een rondgang bij andere gemeenten. Sindsdien is een plan van aanpak voor het onderzoek opgesteld waarin staat dat het onderzoek in zijn geheel in 2025 wordt verricht, hierdoor worden alle kosten in 2025 verantwoord. Door een nauwkeuriger inschatting van de kosten in het plan van aanpak, en de voltooiing van de aanbesteding van het onderzoeksbureau wordt in deze bestuursrapportage de totale kosten naar beneden bijgesteld. Per saldo is er sprake van een voordeel van € 85.000 over twee jaar. Hierdoor ontstaat in 2026 een voordeel van € 85.000 en in 2025 een nadeel van € 115.000.	I	-115 N			-115 N
Kapitaallasten De kapitaallasten van de woonwagencentra zijn lager dan de raming	I	18 V			18 V
Bijdrageregelingen Aangezien voor een aantal grotere projecten in 2025 de bijdrage aan het fonds ruimtelijke ontwikkeling in rekening wordt gebracht, verwachten we hogere inkomsten.	I		160 V		160 V
Bijdrageregelingen Aangezien voor een aantal grotere projecten in 2025 de bijdrage aan het fonds ruimtelijke ontwikkeling in rekening wordt gebracht, verwachten we hogere inkomsten.	I			-160 N	-160 N
Totaal		**-97 N**	**160 V**	**-297 N**	**-234 N**

Verkeer & Vervoer	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Leges en andere rechten Er worden door de nutsbedrijven in 2025 meerdere projecten uitgevoerd aan de kabels en leidingen.	I		40 V		40 V

Wonen	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Glasvezel buitengebied Uitgaven herstel nutswerkzaamheden. De inkomsten voor deze post worden ontvangen bij leges en andere rechten.	I	-30 N			-30 N
Kapitaallasten wegen De kapitaallasten zijn lager dan de raming. Dit wordt o.a. veroorzaakt doordat de kapitaalasten van het project revitalisering dorpshart Budel lager zijn dan verwacht.	I	45 V			45 V
Totaal		**15 V**	**40 V**	**0**	**55 V**

Leefbaarheid	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Beheer Baronie De doorberekende rentekosten (o.b.v. omslagpercentage van 1,9%) zijn lager dan verwacht.	I	38 V			38 V
De Smeltkroes Het restant-budget voor de aanloopkosten i.v.m. de revitalisering van De Smeltkroes wordt in 2025 besteed en aan de reserve Gemeenschapsvoorzieningen onttrokken.	I	-45 N		45 V	0
Club- en buurthuizen De verwachte werkelijke kosten hier zijn jaarlijks € 5.000. Daarom kan het begrote bedrag met € 9.000 naar beneden bijgesteld worden. Uit de analyse van de jaarrekening komt naar voren dat een inkomst van 38k onterecht is geraamd.	S	9 V	-38 N		-29 N
Kapitaallasten Lagere kapitaallasten (rentekosten) met name doordat de rentekosten van de Schakel en de Schaapskooi lager zijn dan de raming. De lagere afschrijvingskosten zijn al in de begroting 2025 verwerkt.	I	46 V			46 V
Kapitaallasten In de jaarrekening 2024 is verwerkt dat de gemeente de inventaris niet overneemt. Hierdoor heeft de gemeente geen kapitaallasten.	I	29 V			29 V
Bibliotheek het toegekende bedrag aan Bibliotheek de Kempen voor 2025 is 14.000 lager dan begroot. Daarom kan het bedrag worden bijgesteld. Achteraf dient de subsidie nog vastgesteld te worden.	I	14 V			14 V
					0
Totaal		**91 V**	**-38 N**	**45 V**	**98 V**

Openbare Ruimte	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Riolering					-
ingeleend personeel Door minder gebruik te maken van externe inhuur is een positief saldo verwacht.	I	20 V			20 V
Klein en incidenteel onderhoud Doordat resultaten uit rioolinspectie lopende Q4 bekend worden verwachten we budget deels te besteden. (20K naar 380851 inningskosten rioolrechten).	I	30 V			30 V
Onderzoekskosten Het opstellen van een nieuw rioleringsplan en een Systeemoverzicht stedelijk water laat een verwacht tekort op het budget zien.	I	-50 N			-50 N
Preventief klein onderhoud kolken Vanwege diverse herstelwerkzaamheden is een tekort op het budget verwacht.	I	-10 N			-10 N

Wonen	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Coördinatie uitvoering onderhoud Door minder gebruik te maken van externe inhuur is een positief saldo verwacht.	I	16 V			16 V
Kapitaallasten De kapitaallasten zijn lager dan geraamd. Dat wordt veroorzaakt doordat investeringen achterblijven ten opzichte van de planning in het GRP (o.a. revitalisering Dorpshart Budel)	I	194 V			194 V
Voorziening Riolering	I	-200 N			-200 N
Totaal Riolering		**0**	**0**	**0**	**0**
Stila De Stila bijdrage 2025 werd in 2024 al gefactureerd waardoor het budget 2025 incidenteel vrijvalt.	I		-15 N	15 V	0
Milieubeheer					
Rentebaten zonnepanelen Volgens de BBV moeten de rentebaten worden verantwoord op kapitaallasten (P5).	S		-8 N		-8 N
Meicirculaire 2025 De ontvangen middelen binnen de algemene uitkering voor de landelijke beëindigingsregeling veehouderijen worden gestort in de tijdelijke reserve beëidigingsregeling veehouderijen.	I			-93 N	-93 N
Afval					0
Vergoeding afvalstromen (vorige jaren).	I		75 V		75 V
Kapitaallasten De kapitaallasten van de milieustraten zijn in 2025 lager dan raming.	I	28 V			28 V
Voorziening afvalstoffenheffing.	I		-56 N		-56 N
Voorziening afvalstoffenheffing.	I	-47 N			-47 N
Totaal		**-19 N**	**-4 N**	**-78 N**	**-101 N**

Duurzaamheid	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Meicirculaire 2025 De ontvangen middelen binnen de algemene uitkering voor Natuur bij energieprojecten (RES) moeten worden doorbetaald aan de MRE.	I	-326 N			-326 N
					0
Totaal		**-326 N**	**0**	**0**	**-326 N**

Totaal structureel	**S**	**9**	**-46**	**0**	**-37**
Totaal incidenteel	**I**	**-345**	**204**	**-330**	**-471**
Totaal programma		**-336**	**158**	**-330 N**	**-508 N**

Overzicht baten en lasten programma Wonen + Leven

PROGRAMMA 1 Wonen en Leven	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begr. na wijz. 2025	Mutaties Burap	Begroting 2025 na Burap
Lasten:					
1.1 Wonen	3.103	2.638	2.553	97	2.650
1.2 Verkeer en vervoer	3.980	3.812	3.783	-15	3.768
1.3 Leefbaarheid	1.553	1.684	1.479	-91	1.388
1.4 Openbare ruimte	7.150	7.394	7.611	19	7.630
1.5 Duurzaamheid	1.747	1.600	1.265	326	1.591
Totaal Lasten	**17.534**	**17.127**	**16.691**	**336**	**17.027**
Baten:					
1.1 Wonen	1.013	1.290	878	160	1.038
1.2 Verkeer en vervoer	78	217	38	40	78
1.3 Leefbaarheid	128	175	149	-38	111
1.4 Openbare ruimte	5.242	5.673	5.814	-4	5.810
1.5 Duurzaamheid	328	20	-65	-	-65
Totaal Baten	**6.790**	**7.373**	**6.815**	**158**	**6.973**
Saldo voor resultaatbestemming	**10.744 N**	**9.754 N**	**9.876 N**	**178 N**	**10.054 N**
Bestemmingen					
Stortingen reserves	2.175	3.051	80	390	470
Onttrekkingen reserves	3.517	4.180	457	60	517
Bestemming per saldo	**1.342 V**	**1.130 V**	**377 V**	**330 N**	**47 V**
Saldo na resultaatbestemming	**9.402 N**	**8.624 N**	**9.499 N**	**508 N**	**10.007 N**

Programma doelenboom Wonen en Leven (in 2 delen)

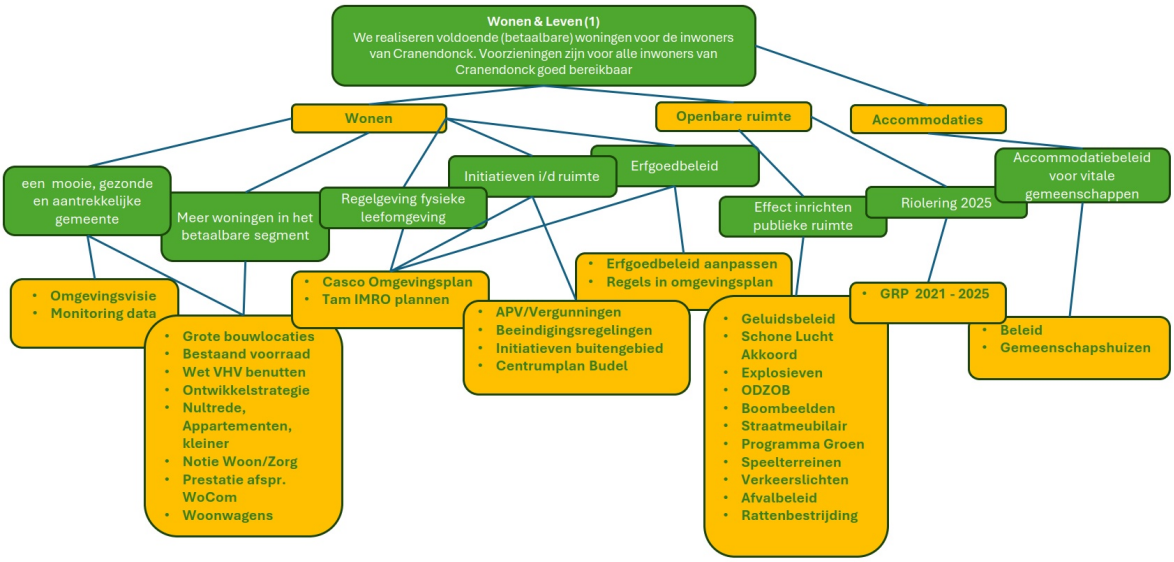

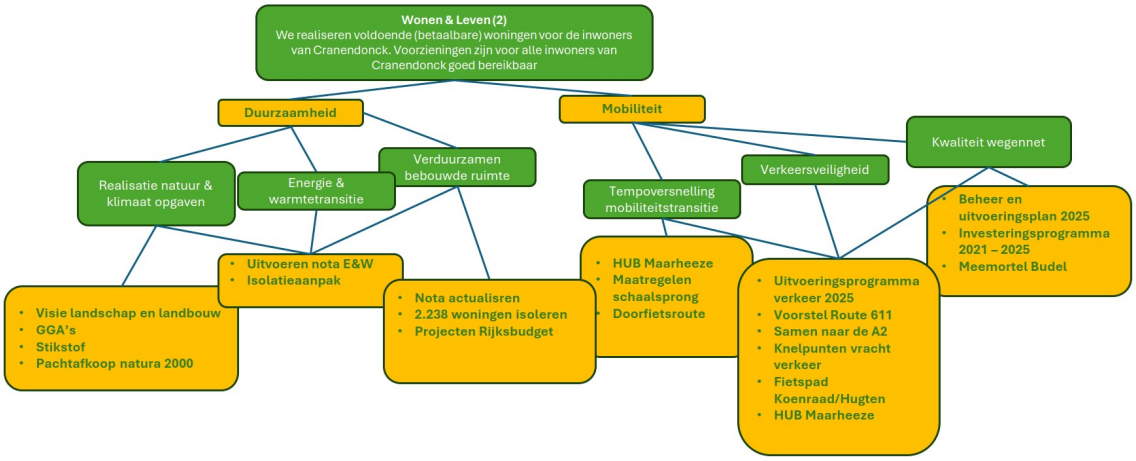

Programma 2: Economie + Ondernemen

Missie
In samenwerking met ondernemers bouwen we aan een toekomstbestendig en duurzaam 'Economisch Cranendonck' en versterken we het vestigingsklimaat en de positie van het Cranendonckse bedrijfsleven. Cranendonck als een woon- én werkgemeente. De lokale economie is een onmisbare schakel tussen Weert en de Brainportregio. Voor een groot deel van onze inwoners is het mogelijk om te werken dichtbij de plek waar ze wonen. Dit zorgt voor een sterke binding met de eigen omgeving en de gemeenschap.

De schaalsprong brengt onvermijdelijk grotere ontwikkelingen met zich mee. Daarom kiezen we voor onderscheidende ontwikkelprofielen. Deze profielen passen bij hun historie en identiteit. Budel kent een rijk industrieel verleden waarin de zinkfabriek een centrale rol speelt en heeft sindsdien een sterke eigen economie. We kiezen ervoor om de regionale schaalsprong te geleiden in lijn met deze identiteit focussen daarom in Budel op economische ontwikkeling.

In Maarheeze ligt de focus meer op woningbouw en in Schoot, Soerendonk, Dorplein en Gastel op meer organische groei.

1 Product Economie

Wat wil de Raad bereiken.

Bestendiging en groei van bedrijfsvestigingen en werkgelegenheid

Met de gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven, de Provincie Brabant en de waterschappen hebben wij beleid- en inspanningsafspraken gemaakt over de ontwikkeling van bedrijventerreinen in de Visie Werklocaties van de Metropoolregio Eindhoven. Bestendiging en groei van bedrijfsvestigingen en werkgelegenheid zijn volgens ons namelijk basiselementen voor de toekomst van Cranendonck. De gemeente organiseert de randvoorwaarden voor selectieve groei van bedrijfsvestigingen en werkgelegenheid.

2 Product Ondernemen

Wat wil de Raad bereiken.

Voldoen aan de vraag naar nieuwe bedrijventerreinen en de transitie van het landelijk gebied.

Tegen het licht van de woningbouwopgave, de vraag naar nieuwe bedrijventerreinen en de transitie van het landelijk gebied, krijgt het gemeentelijk grondbeleid een steeds prominentere rol in gemeentelijk beleid. Hiervoor dienen nog een aantal standaard documenten en uitvoeringsregels voor Didam worden opgesteld.

Toelichting financiële afwijkingen Economie + Ondernemen

Economie	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Metalot Voor Metalot is de afgelopen jaren een incidenteel budget van € 75.000 verstrekt om de reguliere organisatie van Metalot te ondersteunen. In 2025 is geen budget opgenomen in de begroting. Het college heeft toegezegd dit te willen rectificeren gedurende dit jaar. Voorgesteld wordt om het budget van € 75.000 in 2025 te continueren.	I	-75 N			-75 N
Marktgelden Al enkele jaren halen we de geraamde inkomsten voor marktgelden niet.	S		-8 N		-8 N
Totaal		**-75 N**	**-8 N**	**0**	**-83 N**

Ondernemen	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Pachten De inkomsten pacht zijn hoger doordat de maximumprijzen voor de reguliere pacht conform het Pachtprijzenbesluit in navolging van afgelopen jaar weer flink zijn gestegen. Verder zijn er na 2 inschrijfprocedures nieuwe overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 3 jaar.	S		50 V		50 V
Pachten Inkomsten pacht hoger doordat vanwege het stijgen van de maximumprijzen voor reguliere pacht met 37% t.o.v. 2024. Deze maximumprijzen fluctueren jaarlijks o.b.v. het Pachtprijzenbesluit. Dit kan per jaar zowel (al dan niet fors) hoger als lager zijn.	I		30 V		30 V
Totaal		**0**	**80 V**	**0**	**80 V**

Totaal structureel	**S**	**0**	**42**	**0**	**42**
Totaal incidenteel	**I**	**-75**	**30**	**0**	**-45**
Totaal programma		**-75 N**	**72 V**	**0**	**-3 N**

Overzicht baten en lasten programma Economie + Ondernemen

PROGRAMMA 2 Werk en economie	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begr. na wijz. 2025	Mutaties Burap	Begroting 2025 na Burap
Lasten:					
2.1 Economie	899	776	783	75	858
2.2 Ondernemen	4.762	4.400	3.636	-	3.636
Totaal Lasten	**5.661**	**5.176**	**4.419**	**75**	**4.494**
Baten:					
2.1 Economie	20	11	20	-8	12
2.2 Ondernemen	4.803	3.825	3.620	80	3.700
Totaal Baten	**4.823**	**3.835**	**3.640**	**72**	**3.712**
Saldo voor resultaatbestemming	**838 N**	**1.341 N**	**778 N**	**3 N**	**781 N**
Bestemmingen					
Stortingen reserves	-	1.606	-	-	-
Onttrekkingen reserves	40	398	-		-
Bestemming per saldo	**40 V**	**1.208 N**	**-**	**-**	**-**
Saldo na resultaatbestemming	**798 N**	**2.549 N**	**778 N**	**3 N**	**781 N**

Programma doelenboom Economie en Ondernemen

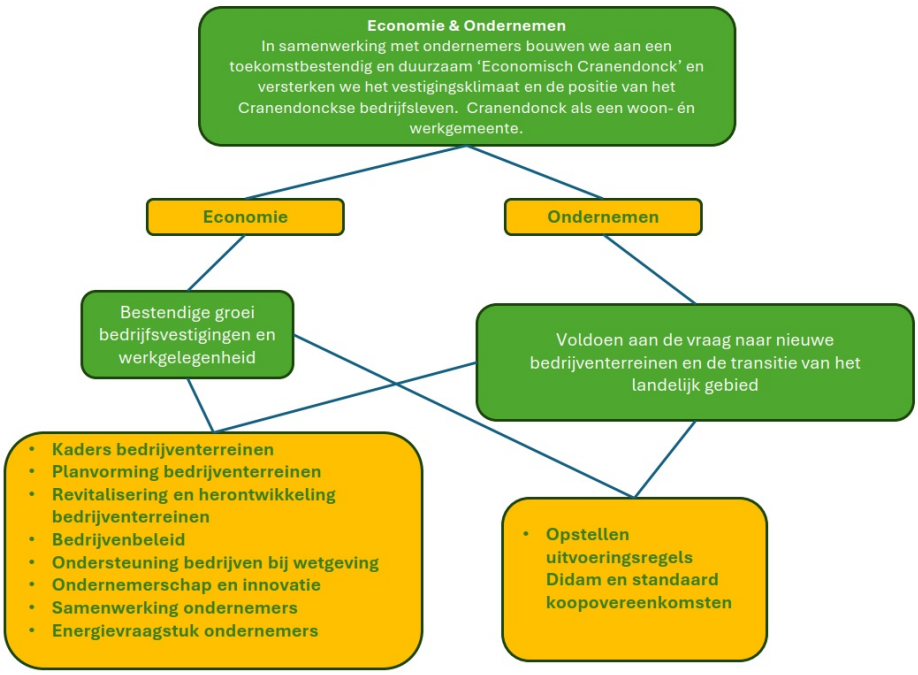

Programma 3: Recreatie + Toerisme

Missie
De gemeente Cranendonck wil een recreatief, cultureel en sportief voorzieningenaanbod dat bijdraagt aan de fysieke en mentale gezondheid van haar inwoners. Ons sterke verenigingsleven en ons mooie landschap vormen hier de basis voor. Recreatieve, culturele en sportvoorzieningen organiseren we op een schaalniveau dat past bij het gebruik en de gebruikers.

1 Product Sport

Wat wil de Raad bereiken.

De ambities uit het Uitvoeringsprogramma Sport zijn leidend: Vitale en toekomstbestendige sportaanbieders

We willen alle type sport, - en beweegaanbieders toekomstbestendig maken binnen hun eigen wensen en mogelijkheden.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Versterken sportaanbieders

Alle sportverenigingen hebben een uitnodiging gehad om kosteloos een Sportclub APK/vitaliteitsonderzoek te laten uitvoeren. 15 sportverenigingen hebben hierop gereageerd en deelgenomen. Zij hebben zelf de terugkoppeling ontvangen met eventuele feedback en verbeterpunten. Voor het efficiënter gebruik maken van de accommodaties zijn we in samenspraak met de a2 gemeenten en verenigingen op zoek naar ondersteunende systemen die ons hierbij kunnen helpen. Denk aan reserveringssystemen en toegangstools. Het college is nog steeds bezig met het monitoren en evalueren van de zelfwerkzaamheidsbijdrage en de resultaten daarvan. Nadat de evaluatie is afgerond zullen we besluiten of er een herinrichting nodig is.

Wat wil de Raad bereiken.

Een duurzame sportinfrastructuur

We willen toe naar een functionele, goede en duurzame sportinfrastructuur waarbij de openbare ruimte beweegvriendelijk wordt ingericht en sportaccommodaties verduurzaamd.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Sportaccommodaties

Dit zijn een aantal continuprocessen waarvoor ook werk wordt uitgevoerd in 2025 maar niet perse afgerond worden in 2025.

Wat wil de Raad bereiken.

Iedereen doet mee!

Iedere inwoner heeft de mogelijkheid om gezond en veilig op te groeien met de mogelijkheid om zichzelf maximaal ontwikkelen.

- Sporten en bewegen voor iedereen toegankelijk maken;
- Meer inwoners laten voldoen aan de beweegrichtlijnen;
- Sporten en bewegen in gaan zetten als doel én als middel;
- Preventieprogramma's vanuit het gezondheidsdomein verbinden aan het Kernteam Sport en Preventie;
- Optimaliseren van sport en beweegfondsen en deze laagdrempelig toegankelijk maken;
- Organiseren van een sportgala om inwoners en alle sport en beweegaanbieders te inspireren en motiveren;
- Deelname aan de campagnes rondom sporten en bewegen;
- Nationale Sportweek meer gaan laten leven onder scholen en werkgevers.

- Bereikbaarheid en financiële toegankelijkheid is vergroot doordat de ondersteuningsregelingen staan gepubliceerd op het clubplatform en op de gemeentelijke website;
- Communicatieplan is gereed om het Uniek Sporten meer bekendheid te geven;
- Er wordt een budget ingesteld om de drempel te verlagen voor mensen met een modaal inkomen, maar ten gevolgen van bijvoorbeeld schulden niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming vanuit het Volwassenenfonds Sport & Cultuur of Stichting Leergeld;
- Er is een samenwerking opgestart met de afdeling recreatie en toerisme, - CultuurCraan en het Rick, om aan de hand van fiets, - wandel, - kunstroutes, - dans en andere cultuurvormen inwoners op een andere manier in beweging te zetten;
- Er is een samenwerking opgezet met het POS, de particuliere sport en beweegaanbieders zijn in kaart gebracht en worden verbonden aan de verenigingen. Samenwerking wordt gestimuleerd.

Wat wil de Raad bereiken.

Sporten en bewegen in een gezonde omgeving

Sporten en bewegen vindt plaats in een gezonde leefomgeving waarbij een gezonde leefstijl wordt gepromoot en nagestreefd.

- Sporten en bewegen vindt plaats in een gezonde leefomgeving;
- Inwoners worden bekend gemaakt met gezonde voeding;

- Onze Sportverenigingen zijn rookvrij;
- Onze Sportverenigingen zijn voorzien van een vertrouwenspersoon;
- Onze Sportkantines bieden naast snacks ook gezonde voeding aan;
- Onze verenigingen nemen deel aan de Gezondheidscampagnes.

2 Product Cultuur

Wat wil de Raad bereiken.

Cranendonck streeft naar een sterke culturele infrastructuur voor een rijk cultureel aanbod zodat veel meer mensen kunnen genieten van kunst, cultuur en landschap.

Dit draagt zowel bij aan de kwaliteit van kunst en cultuur in de hele regio, als de economische ontwikkeling, het vestigingsklimaat en het voorzieningenniveau.
Bovendien is cultuur als middel goed in te zetten bij diverse projecten in het sociaal domein.

Toelichting resultaat afwijkingen.

"Tijd van je leven" ter bestrijding eenzaamheid ouderen is georganiseerd

Project is afgerond. De middelen die niet zijn ingezet zijn teruggevloeid naar de Spuk Gala gelden.

3 Product Recreatie en Toerisme

Wat wil de Raad bereiken.

Een goed functionerende vrijetijdseconomie als voorwaarde voor een goed woon- en vestigingsklimaat dat bijdraagt bij aan sociale cohesie en het versterken van de lokale identiteit.

Een gezonde vrijetijdseconomie biedt ook kansen voor de (groei van de) lokale middenstand en horeca, behoud van voorzieningen en vitale kernen. De vrijetijdseconomie kan daarnaast een succesvolle transitie van het landelijk gebied bevorderen.

Toelichting resultaat afwijkingen.

We gaan de (recreatieve) fietspaden opwaarderen

Het fietspad Keunehoek-Broekkant heeft vertraging opgelopen door capaciteitsproblemen bij de aannemer. Het fietspad wordt in 2025 opgeleverd.

Het onderzoek naar de toekomst van kleine kermissen ronden we af in 2025

Vanwege capaciteit/prioritering zullen de resultaten van het onderzoek en het advies in 2026 naar de raad worden gebracht. Wel wordt er gezorgd dat de kermissen in 2026 in samenspraak met de kernen doorgang kunnen vinden.

Toelichting financiële afwijkingen Recreatie + Toerisme

Sport	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Subsidie sportorganisaties Jaarlijks houden we een bedrag over op het subsidieplafond. Voorstel is om het subsidieplafond met € 50.000 te verlagen maar de indexering te behouden.	S	50 V			50 V
Btw sport De teruggave van de btw in het kader van de SPUK sport zijn niet in de ramingen opgenomen. De verwachte inkomsten o.b.v. de laatste 3 jaren zijn € 75.000.	S		75 V		75 V
Kapitaallasten Het kunstgrashockeyveld is in 2025 gereedgekomen. De kapitaallasten zijn hierdoor in 2025 lager.	I	106 V			106 V
Compensatie indexatie tarieven Door af te wijken van de CPI index in de overeenkomst voor de tarieven sportaccommodaties is er een tekort ontstaan bij de exploitant. Volgens dezelfde overeenkomst moeten wij het verschil compenseren. Dit verschil is niet begroot.	I	-30 N			-30 N
Totaal		**126 V**	**75 V**	**0**	**201 V**

Cultuur	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
					0
Totaal		**0**	**0**	**0**	**0**

Toerisme en evenementen	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Bijdrage Groote Heide Deze bijdrage is afgelopen jaren niet verhoogd of geïndexeerd. Als vanaf 2019 wel elk jaar conform de indexering (volgens het gemeentefonds) was doorberekend zou de partnerbijdrage op dit moment circa € 10.000 hoger zijn.	I	-10 N			-10 N
Kermis Al jaren worden de geraamde huurinkomsten niet meer behaald.	S		-5 N		-5 N
					0
Totaal		**-10 N**	**-5 N**	**0**	**-15 N**

Totaal structureel	**S**	**50**	**70**	**0**	**120**
Totaal incidenteel	**I**	**66**	**0**	**0**	**66**
Totaal programma		**116 V**	**70 V**	**0**	**186 V**

Overzicht baten en lasten programma Recreatie + Toerisme

PROGRAMMA 3 Recreatie en toerisme	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begr. na wijz. 2025	Mutaties Burap	Begroting 2025 na Burap
Lasten:					
3.1 Sport	2.310	2.256	2.418	-126	2.292
3.2 Cultuur	512	461	457	-	457
3.3 Toerisme en evenementen	548	449	571	10	581
Totaal Lasten	**3.370**	**3.165**	**3.446**	**-116**	**3.330**
Baten:					
3.1 Sport	771	921	775	75	850
3.2 Cultuur	16	16	16	-	16
3.3 Toerisme en evenementen	53	53	53	-5	48
Totaal Baten	**840**	**990**	**845**	**70**	**915**
Saldo voor resultaatbestemming	**2.530 N**	**2.175 N**	**2.601 N**	**186 V**	**2.415 N**
Bestemmingen					
Stortingen reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen reserves	137	113	59		59
Bestemming per saldo	**137 V**	**113 V**	**59 V**	**-**	**59 V**
Saldo na resultaatbestemming	**2.393 N**	**2.062 N**	**2.542 N**	**186 V**	**2.356 N**

Programma doelenboom

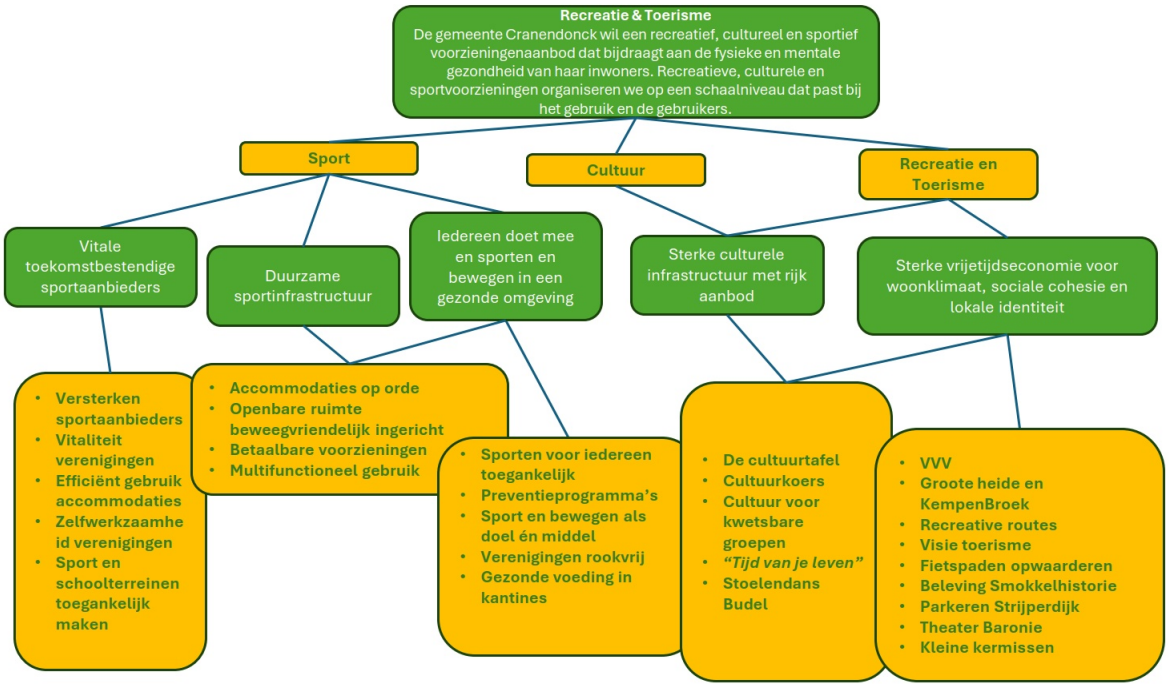

Programma 4: Sociaal domein

Missie
Het Sociaal Domein is een breed en complex werkveld. Variërend van opgaven rondom opvoeden en opgroeien, inkomen, werk, wonen, welzijn en zorg. Alle inwoners doen mee, tellen mee en dragen bij aan een gezonde en veerkrachtige gemeenschap. We gaan uit van eigen kracht en ondersteuning vanuit vrij toegankelijke, algemene voorzieningen. Een maatwerkvoorziening op grond van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en/of Participatiewet zetten we in als dat nodig is. Om te zorgen dat ondersteuning ook op de langere termijn beschikbaar blijft voor de inwoners die het nodig hebben is een proces van duurzame verandering van houding en gedrag noodzakelijk. De ingezette koers van transformatie van curatief (oplossen van) naar preventief (voorkomen dat) zetten we door. Duurzaamheid, betaalbaarheid en toegankelijkheid blijven belangrijke aandachtspunten in het sociaal domein.

1 Product Meedoen

Wat wil de Raad bereiken.

Het hebben van een baan is de beste manier om financieel onafhankelijk te zijn.

Een baan biedt structuur, persoonlijke ontwikkeling en sociaal contact. De gemeente wil dat zoveel mogelijk inwoners toegang hebben tot werk dat aansluit op hun behoeften en talenten, juist ook als zij een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Ons doel is dat alle inwoners van Cranendonck in hun levensonderhoud kunnen voorzien en meedoen aan de samenleving.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Voor alle inwoners die behoren tot de doelgroep van de participatiewet, bieden wij bemiddeling naar passend werk aan.

Voor inwoners, ook zonder een uitkering van de gemeente, welke ondersteuning nodig hebben bij bemiddeling naar passend werk bieden wij diverse trajecten aan. Wij maken gebruik van meerdere externe partners zoals de Risse.

De pilot Cranendonck werkt! gaan we evalueren.

Cranendonck Werkt! Is onderdeel van de ondernemersvereniging Ondernemerscontact Cranendonck (OCC). Het is een platform wat lokale vacatures en bewoners samenbrengt. Samen met de afdeling economie is er subsidie verleend voor de start van het platform en om daarbij mensen met afstand op de arbeidsmarkt kansen te bieden. Cranendonck werkt! heeft een pilot projectplan opgesteld. De start van de pilot heeft door personele wisselingen vertraging heeft opgelopen. De pilot wordt daarom geëvalueerd in 2025.

De pilot Sociaal Raadslieden gaan we uitvoeren

Per 1 oktober 2024 is gestart met de pilot Sociaal Raadslieden. Er is in 2024 en 2025 gericht gecommuniceerd over de start van sociaal raadsliedenwerk in onze gemeente. Op de website van de gemeente is een pagina gepubliceerd met informatie over het sociaal raadsliedenwerk. Er zijn folders verspreid bij de bibliotheek en via Cordaad Welzijn ook verspreid bij bijvoorbeeld huisartsen en de vrijwillige senioren ondersteuners. Daarnaast is een bericht in het HAC geplaatst waarin Sociaal Raadsliedenwerk zich heeft gepresenteerd. Hierdoor heeft het sociaal raadslid al meerdere meldingen ontvangen en ondersteunt zij de inwoners bij juridische vraagstukken.

Bij alle uitkeringsgerechtigden waar een re-integratietraject passend is, gaan we dit inzetten. Hiervoor maken wij gebruik van de samenwerking met de Risse en externe partners.

Met alle uitkeringsgerechtigden vinden periodiek gesprekken plaats waarbij samen met de inwoner bepaald wordt of een re-integratietraject passend is. Wanneer een traject passend is wordt de inwoner aangemeld bij de Risse Groep, of een gespecialiseerd re-integratiebureau wanneer een standaard traject niet toepasselijk is.

Regelingen, dienstverlening en activiteiten voor inkomensondersteuning promoten wij bij de doelgroep en het maatschappelijk middenveld.

Via diverse communicatiemiddelen treden wij in contact met de bewoners en het maatschappelijk middenveld. We brengen zo de diverse regelingen en activiteiten onder de aandacht. In 2025 is het breed minimabeleid vastgesteld door de raad. In 2025 stellen wij het uitvoeringsplan op om verdere uitwerking te geven aan het brede minimabeleid waarbij ingezet wordt op een groter bereik van de gemeentelijke regelingen.

2 Product Maatschappelijke ondersteuning

Wat wil de Raad bereiken.

In de maatschappelijke ondersteuning zijn “positieve gezondheid” en daarmee preventie leidende principes.

We blijven inzetten op de verschuiving van curatieve naar preventieve maatschappelijke ondersteuning voor onze kwetsbare doelgroepen. Daarnaast blijven we de focus behouden op kwaliteit van bestaande algemene en maatwerkvoorzieningen.

We laten inwoners zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun welzijn en gezondheid. De gemeente hanteert een preventieve aanpak en stimuleert de zelf- en ‘samenredzaamheid’ van onze inwoners en de ontwikkeling van hulpnetwerken, fungeert als facilitator en denkt mee. Als het niet anders kan, biedt de gemeente een vangnet.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Budgetten HH Ondersteuning zijn verder toegegroeid naar een eigen bijdrage vanaf 2026

De invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo is uitgesteld naar januari 2027. Dit heeft geen effect op het budget van 2025 en ook niet op dat van 2026.

Het oude contract eindigt op 1 mei 2025. De aanbesteding loopt op dit moment en dit leidt tot nieuwe contracten met zorgaanbieders per 1 augustus 2025. In de periode tussen mei en augustus is een overbruggingscontract met de bestaande zorgaanbieders afgesproken. De tarieven van zowel het overbruggingscontract als de nieuwe contracten liggen hoger met als gevolg dat het budget voor huishoudelijke ondersteuning opgehoogd moet worden.

De rol van sociaal makelaars is in ons zorgsysteem geïntegreerd

De raad wordt hierover geïnformeerd middels een Raadsinformatiebrief. Tijdens de begrotingsbehandeling van 2026 wordt voorgelegd een afweging te maken om het aantal sociaal makelaars te vergroten of gelijk te houden.

Herijking Wmo-verordening

De Wmo-verordening is met een kleine vertraging in het tweede kwartaal van 2025 vastgesteld.

monitoren nieuwe werkwijze indicatiestelling bij begeleiding

We monitoren de impact daarvan op de budgetten op regelmatige basis. Door de nieuwe werkwijze zien we een afname van kosten. Het budget wordt daarom naar beneden bijgesteld.

3 Product Jeugd

Wat wil de Raad bereiken.

In het kader van de Landelijke Hervormingsagenda Jeugd streeft de gemeente naar een verbetering van de jeugdhulpverlening en een financieel beheersbaar jeugdstelsel.

Binnen het domein Jeugd hebben we te maken met een dynamisch speelveld. Naast dat ons takenpakket is veranderd, onder andere door complexere problematiek, zijn wij ook vaak afhankelijk van landelijke en/of regionale ontwikkelingen. Om als gemeente goed aan te kunnen sluiten bij de Hervormingsagenda Jeugd is het noodzakelijk dat wij met een andere bril naar jeugdhulpverlening gaan kijken. Op dit moment ontvangt 1 op de 6 jeugdigen een vorm van jeugdzorg. Wanneer we een beweging willen maken waarin we meer gaan normaliseren zullen we moeten uitdragen dat niet iedere hulpvraag beantwoord moet worden met zorg. Dit draagt bij aan het financieel beheersbaar houden van het jeugdstelsel. Daarnaast kan een verschuiving van curatieve naar preventieve jeugdzorg hierbij ondersteunen. Dit kunnen we echter niet alleen. Onze ketenpartners in het voorliggende veld helpen bij het signaleren van vragen. Daarom prioriteren we het versterken van onze relatie en samenwerking.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Voldoende financiële middelen beschikbaar stellen

In de jaarrekening 2024 zagen we dat de kostenstijging van de jeugdhulp in 2023 in het jaar 2024 is afgevlakt. Op basis van de prognose van het eerste kwartaal 2025 zien we dat deze ontwikkeling ook in 2025 doorzet. Dat betekent dat het geraamde budget voor jeugdhulp naar verwachting in 2025 toereikend is.

4 Product Onderwijs

Wat wil de Raad bereiken.

(Onderwijs)voorzieningen zo optimaal mogelijk te benutten, rekening houdend met passend onderwijs.

De gemeente streeft samen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties naar de beste onderwijsomgeving voor het kind. Hiervoor is een integraal huisvestingsplan (IHP) opgesteld. Dit plan geeft houvast hoe om te gaan met investeringen in gebouwen voor onderwijs en kinderopvang. We houden rekening met inhoudelijke samenwerking, passend onderwijs en leerlingenaantallen. We zorgen voor flexibiliteit om groei, krimp en de ontwikkelingen binnen het onderwijs op te vangen. Ook voldoen we bij nieuwbouwscholen en renovaties aan de normen energieneutraal (ENG & BENG.)

Toelichting financiële afwijkingen Sociaal domein

Werk & Inkomen	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
BUIG Het saldo van de BUIG wordt € 200 K gunstiger dan begroot. De oorzaak is vooral gelegen in een hoger voorlopig BUIG Budget van het Rijk van € 269 K. Van dit bedrag is € 170 K een gevolg van de inzet op loonkostensubsidie in 2024. Daarnaast hebben we lagere kosten voor de uitkeringen BUIG, een bedrag van € 71 K, in totaliteit € 340 K. Daar staan hogere kosten voor loonkostensubsidie tegenover, een bedrag van € 115 K en lagere terugvorderingen BUIG, een bedrag van € 25 K, te samen een bedrag van € 140 K.	S	-140 N	340 V		200 V
Meicirculaire 2025 De ontvangen binnen de algemene uitkering voor alleenverdienersproblematiek worden geoormerkt.	I	-20 N			-20 N
Meicirculaire 2025 De ontvangen binnen de algemene uitkering voor participatie worden doorbetaald aan de Risse.	I	-132 N			-132 N
Reiskosten inburgering Uit de interne controle en de accountantscontrole op de jaarrekening zijn de reiskosten inburgering die nu vergoed worden vanuit de SPUK beoordeeld en deze voldoen niet aan de bestedingseisen van de SPUK inburgering. Deze uitspraak heeft structurele financiële consequenties, voor 2025 gaat het om € 91.800.	S	-92 N			-92 N
Totaal		**-384 N**	**340 V**	**0**	**-44 N**

Maatschappelijke ondersteuning	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Huishoudelijke ondersteuning Het vertrekpunt waar we voor de begroting 2025 vanuit zijn gegaan is achterhaald. We hebben in 2024 meer (191 K) uitgegeven dan begroot in dat jaar. Deze extra kosten zijn niet in de begrotingsberekening van 2025 meegenomen. Daarbij weten we nu dat er voor 2025 2 tariefstijgingen zijn en een hoger volume wordt verwacht.	I	-400 N			-400 N
Onafhankelijke clientondersteuning Er is structureel minder geld nodig voor deze kostenpost op basis van inzicht vanuit de jaarrekening 2024.	I	20 V			20 V
begeleiding18+ Sinds begin 2024 zijn we op een andere manier gaan indiceren (PxQ) waardoor kosten fiks zijn afgenomen. Deze afname van kosten gaat ook in 2025 door bij een weliswaar stijgend aantal aanvragen. Dit heeft per saldo naar verwachting een afname van het budget als gevolg.	I	300 V			300 V
					0
Totaal		**-80 N**	**0**	**0**	**-80 N**

Jeugd	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Preventiebudget Vanaf 2023 zijn structureel €40.000 extra middelen gereserveerd voor innovatie op het gebied van preventie Jeugd. In 2025 wordt ingezet op de bestaande preventieprogramma's, maar er worden geen nieuwe activiteiten uitgerold ten laste van dit budget. Preventieprogramma's zoals Kansrijke Start worden bekostigd vanuit de SPUK GALA gelden. Daarom zal er dit jaar een onderschrijding op dit preventiebudget Jeugd zijn.	I	40 V			40 V

Werk & Inkomen	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Meicirculaire 2025 De ontvangen gelden binnen de algemene uitkering "jeugdhulp kinderen in een AZC" zijn geoormerkt binnen het jeugdbudget.	I	-19 N			-19 N
Algemene voorzieningen jeugd. Aan Jongerencentrum Harlekyn is een extra bedrag toegekend voor huur en energiegewenning t/m 2030. Dit bedrag wordt onttrokken aan de reserve gemeenschapsvoorzieningen.	I	-47 N		47 V	0
Indexering budgetten jeugd De ZorgNed- en subsidiebudgetten voor jeugd indexeren we met 5,71%.	S	-451 N			-451 N
Totaal		**-477 N**	**0**	**47 V**	**-430 N**

Onderwijs	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
kapitaallasten tijdelijke huisvesting Bravo komt gereed in 2025.	S	75 V		-75 N	0
Totaal		**75 V**	**0**	**-75 N**	**0**

Totaal structureel	**S**	**-608**	**340**	**-75**	**-343**
Totaal incidenteel	**I**	**-258**	**0**	**47**	**-211**
Totaal programma		**-866 N**	**340 V**	**-28 N**	**-554 N**

Overzicht baten en lasten programma Sociaal domein

PROGRAMMA 4 Sociaal domein	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begr. na wijz. 2025	Mutaties Burap	Begroting 2025 na Burap
Lasten:					
4.1 Werk en inkomen	10.434	10.376	10.209	384	10.593
4.2 Maatschappelijke ondersteuning	8.567	8.032	8.480	80	8.560
4.3 Jeugd	7.361	7.688	8.198	477	8.675
4.4 Onderwijs	2.306	2.344	2.640	-75	2.565
Totaal Lasten	**28.668**	**28.441**	**29.527**	**866**	**30.393**
Baten:					
4.1 Werk en inkomen	4.177	4.688	4.498	340	4.838
4.2 Maatschappelijke ondersteuning	335	299	360	-	360
4.3 Jeugd	-	-	-	-	-
4.4 Onderwijs	337	385	477	-	477
Totaal Baten	**4.849**	**5.372**	**5.335**	**340**	**5.675**
Saldo voor resultaatbestemming	**23.819 N**	**23.069 N**	**24.192 N**	**526 N**	**24.718 N**
Bestemmingen					
Stortingen reserves	638	300	-		-
Onttrekkingen reserves	859	522	211	-28	183
Bestemming per saldo	**222 V**	**222 V**	**211 V**	**28 N**	**183 V**
Saldo na resultaatbestemming	**23.597 N**	**22.847 N**	**23.982 N**	**554 N**	**24.536 N**

Doelenboom programma Sociaal domein

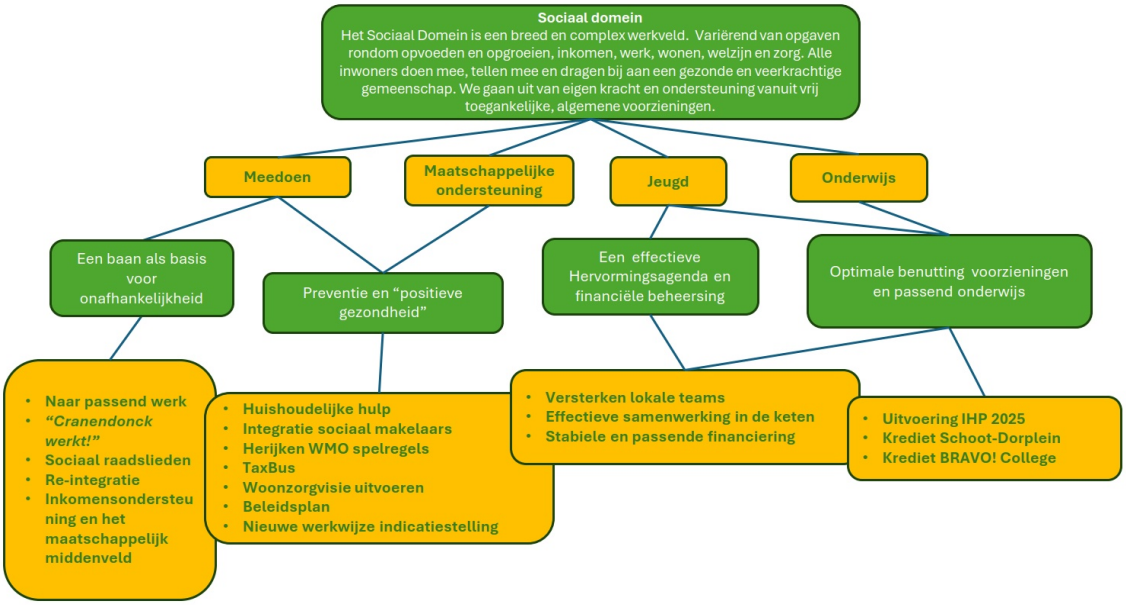

Programma 5: Bestuur + Algemene dekkingsmiddelen

Missie
De gemeente Cranendonck is een open, transparante en betrouwbare publiekrechtelijke organisatie. Op basis van een verantwoorde inzet van de beschikbare middelen draagt zij zorg voor handhaving en naleving van de geldende wet- en regelgeving. De gemeente staat ten dienste van alle inwoners en overige partijen.

1 Product Algemeen bestuur

Wat wil de Raad bereiken.

Kompas voor Cranendonck: een strategische visie

De gemeente Cranendonck staat voor stevige uitdagingen. De wereld om ons heen verandert: de regionale economie groeit, het klimaat verandert, de samenstelling van onze bevolking verandert en de leefbaarheid van onze kernen staat onder druk. Daarom is er behoefte aan een richtinggevende visie die aangeeft hoe we in deze veranderende wereld onze dorpen leefbaar, gezond en aantrekkelijk houden en het welzijn van onze inwoners vergroten. Een kompas dat ons helpt met het stellen van prioriteiten.

Wat wil de Raad bereiken.

Een betrouwbare lokale overheid

Het streven van de gemeente raad is om een open, transparante en betrouwbare publiekrechtelijke organisatie te zijn die zijn kaderstellende en controlerende rol op een effectieve manier vervult.

2 Product Dagelijks bestuur

Wat wil de Raad bereiken.

Het college realiseert de doelstellingen zoals in deze programmabegroting zijn vastgesteld

Om de doelstellingen van de raad te realiseren, voert het college het collegeprogramma uit dat bij aanvang van elke raadsperiode wordt opgesteld. Hierbij zorgt het college ervoor dat zij ten dienste staat van alle inwoners en overige partijen en haar rol vervult conform de Gemeentewet. De voortgang van het afhandelen van het collegeprogramma is door middel van de Lange Termijn Agenda (LTA) inzichtelijk gemaakt voor de raad. Planningen en mijlpalen worden in de LTA bijgehouden.

Wat wil de Raad bereiken.

Vitale gemeenschappen van Cranendonck

In vitale gemeenschappen nemen inwoners mede het heft in handen als het gaat om de toekomst van hun kern. Dit vraagt om een andere rolverdeling tussen gemeenschap en overheid. De draagkracht van de kernen bepaalt deels hoe de samenwerking tussen gemeente en gemeenschap eruitziet. Beide partijen staan voor de uitdaging om de komende jaren deze rollen met elkaar te definiëren en hierin te groeien. Daarnaast dienen ze voortdurend te werken aan de ontwikkeling van hun onderlinge relatie.

De rol van de gemeenschap zal ook groeien doordat het voor de gemeente steeds lastiger is om (zorg)taken op zich te nemen. Door aanhoudende financiële krapte en vergrijzing komen deze taken steeds nadrukkelijk op de schouders van inwoners terecht. Daarom is het nodig dat de gemeente inzet op een preventieve aanpak, maar ook dat inwoners elkaar helpen en een hulpnetwerk voor elkaar vormen. De in iedere kern aanwezige ontmoetingsplaats is een ankerpunt voor dit netwerk.

3 Product Openbare orde

Wat wil de Raad bereiken.

Een veilige en leefbare gemeente Cranendonck.

Met nadrukkelijke aandacht voor ondermijning, veiligheid van de leefomgeving en de overlast van de COA-locatie streeft de gemeente Cranendonck naar een veilige en leefbare gemeente waarbij criminaliteit zoveel mogelijk wordt beperkt. Naleving van wet- en regelgeving en de handhaving hierop is de norm . Aan de hand van ons integraal veiligheidsplan, VTH-uitvoeringsbeleid en de daaronder hangende uitvoeringsplannen vullen wij dit in.

Toelichting resultaat afwijkingen.

Uitvoering integraal veiligheidsbeleid

Huur brandweerkazernes en bijdrage aan de Veiligheidsregio

De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) huurt brandweerkazernes in alle 21 deelnemende gemeenten, waaronder ook in Cranendonck. Door de jaren heen heeft indexering en huurprijsstijging ertoe geleid dat de huren omhoog zijn gegaan. Dit is gebeurd op basis van de huurprijsberekening die de VRBZO hanteert. De VRBZO betaalt daardoor €25.000 meer aan de gemeente om deze gebouwen te gebruiken.

Daarnaast is in de vergadering van 2 april jl. de eerste begrotingswijziging voor 2025 vastgesteld door het Algemeen Bestuur VRBZO . Deze wijziging vloeit voort uit de uitwerking van deelopdracht 1 van de bestuurlijke opdracht, gericht op het voldoen aan wet- en regelgeving. Dit resulteert in een verschil van € 55.000 aan lasten voor de gemeente t.o.v. de begroting 2025 VRBZO.

Nieuwe afspraken over invulling COA locatie Cranendonck

Op dinsdag 24 juni 2025 sloten wij een nieuwe overeenkomst met het COA. In deze overeenkomst legden we betere afspraken vast om de overlast door bewoners van het opvangcentrum te minimaliseren.

Lobby om Defensie terug te halen naar het Nassau-Dietz terrein

De ministerraad heeft een voorlopig besluit genomen over de toekomstige inzet van de Nassau-Dietzkazerne in Budel. Volgens dit besluit neemt Defensie het terrein opnieuw in gebruik voor militaire doeleinden. Het definitieve besluit wordt eind 2025 verwacht. De ingebruikname is voorzien vanaf het jaar 2028.
Er is in de begroting 2025 een incidenteel bedrag van 35.000 euro gereserveerd voor de lobby Defensie terug te halen naar het Nassau-Dietz terrein. Deze middelen worden ingezet voor de deelname en voorbereiding van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD).

4 Product Burgerdiensten

Wat wil de Raad bereiken.

In Cranendonck hebben we een goede uitvoering van haar wettelijke taken aangaande de verlening van Burgerdiensten en de Basisregistratie van Personen.

Van gemeenten wordt steeds meer inzet verwacht in het voorkomen van identiteitsfraude, het voorkomen van adresgerelateerde fraude en ondermijning. De Basisregistratie Personen ligt hieraan ten grondslag. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor kwalitatief hoogwaardige en betrouwbare gegevens die voldoen aan de wettelijke eisen en verplichtingen. De bestandscontrolemodule (BCM) van de RvIG brengt de afwijkingen in beeld. Gemeenten ontvangen deze afwijkingen eenmaal per maand in de Kwaliteitsmonitor (KWM) en verwerken deze gegevens. Voldoende formatie met de juiste competenties bij Burgerdiensten/KCC is hiervoor een randvoorwaarde.

5 Product Algemene dekking

Wat wil de Raad bereiken.

Een gezond financieel beleid dat past bij de gedeelde ambities en terughoudend met de verhoging van de gemeentelijke belastingen.

We zijn terughoudend met structurele lasten door waar mogelijk uitvoering zowel inhoudelijk als financieel in 2025 op meerwaarde te beoordelen voordat nieuw beleid voor structurele verwerking in aanmerking komt.

6 Product Bedrijfsvoering

Wat wil de Raad bereiken.

Integratie Facilitaire dienstverlening

Zowel Facilitair als het Bestuurssecretariaat zijn per 1-1-2024 vanuit de GRSA2 overgegaan naar gemeente Cranendonck. Organisatorisch zijn beide onderdelen ondergebracht bij Team Dienstverlening. Een plan van aanpak, bestaande uit een onderdeel "Financieel en HR" , alsmede een onderdeel "Uitvoeringsplan" m.b.t. Facilitair is gemaakt. Dit zodat transparant en duidelijk is op welke wijze dit organisatieonderdeel geïmplementeerd is binnen gemeente Cranendonck.

Wat wil de Raad bereiken.

Organisatieontwikkeling

Organisatieontwikkeling is een continue proces, waarbij verschillende fasen doorlopen worden. In eerste instantie bouwen we aan het fundament, de basis op orde. Vervolgens zal, in deze snel veranderende omgeving, continue onderhoud en actualisatie plaats moeten vinden. In de afgelopen jaren zijn we, vanuit een programmastructuur, bezig geweest met het bouwen aan het fundament. Alhoewel het fundament nog niet klaar is, hebben deze jaren wel veel inzicht gegeven in wat er nodig is. 2025 zal in het teken staan van verder bouwen aan het fundament en borging van de organisatieontwikkeling in de bestaande structuren van de organisatie.

Naast deze borging van organisatieontwikkeling zelf, hebben de thema's 'positie op de arbeidsmarkt' en 'goed werkgeverschap' een hoge prioriteit in 2025.

Toelichting resultaat afwijkingen.

HR21 actualiseren en de gevolgen hiervan opnemen in de begroting

De integrale onderhoudsronde HR21 is inmiddels afgerond. Deze integrale onderhoudsronde HR21 is een nieuw vertrekpunt. Het is van belang dat we met regelmaat kijken naar het functieboek en de functiematrix. We borgen dit met een onderhoudsronde elke twee jaar.
De huidige situatie is nu goed in beeld gebracht, beschreven, ingedeeld en gewaardeerd. De opgaven en toekomstbestendigheid vragen nog om vervolgaanpassingen. In een vervolg op deze integrale onderhoudsronde HR21 wordt bezien waar we meer differentiatie (bijvoorbeeld seniorfuncties) in de organisatie kunnen aanbrengen.

Wat wil de Raad bereiken.

Verbetering van de gemeentelijke Dienstverlening

De focus ligt op een goede bereikbaarheid en snelle reactietijd. Onze communicatie met inwoners en informatie naar inwoners is duidelijk en begrijpelijk.

Toelichting financiële afwijkingen Bestuur + Algemene dekkingsmiddelen

Algemeen bestuur	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Griffie De invulling van de functie griffier en raadsadviseur (besluit/mandaat werkgeverscommissie raad) veroorzaakt in 2025 incidenteel extra salariskosten.	I	-50 N			-50 N
Accountantskosten Met de vorige accountant is een vaststellingsovereenkomst gesloten. Voor Cranendonck betekent dit 33k aan extra kosten. Verder zijn de accountantskosten o.b.v. het contract met de nieuwe accountant structureel 10k hoger dan de raming.	I	-33 N			-33 N
Accountantskosten Verder zijn de accountantskosten o.b.v. het contract met de nieuwe accountant structureel 10k hoger dan de raming.	S	-10 N			-10 N
Totaal		**-93 N**	**0**	**0**	**-93 N**

Dagelijks bestuur	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Vitale gemeenschappen Extra kosten ivm interne uitrol vitale gemeenschappen.	I	-20 N			-20 N
College B&W Vanwege het wegvallen van een wethouder ontstaan kosten die niet zijn geraamd (hogere salariskosten en wachtgeldverplichtingen).	I	-75 N			-75 N
Totaal		**-95 N**	**0**	**0**	**-95 N**

Openbare orde	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Huren brandweerkazernes Op basis van de werkelijke opbrengsten verwachten wij structurele een extra opbrengst van 25k.	S		25 V		25 V
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) Op basis van de 1e begrotingswijziging van de VRBZO is de bijdrage van Cranendonck met 55k verhoogd.	S	-55 N			-55 N
					0
Totaal		**-55 N**	**25 V**	**0**	**-30 N**

Burgerdiensten/ dienstverlening	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Uitvoering Dienstverleningsconcept In 2025 verwachten we dat het geraamde budget van 35k niet volledig wordt benut.	I	20 V			20 V
BRP straat Meicirculaire 2025: verhoging budget met 376.000. Een gedeelte van de verhoging van de BRP straat zetten we in om de verhoging van de kosten verkiezingen te dekken.	I	-281 N			-281 N
Verkiezingen Door de val van het kabinet organiseren we in 2025 Tweede Kamer verkiezingen.	I	-95 N			-95 N

Algemeen bestuur	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Deze verkiezingen zijn niet in de raming opgenomen.					
					0
Totaal		**-356 N**	**0**	**0**	**-356 N**

Algemene dekking	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Algemene uitkering Bruto effect algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2025. Voor een toelichting verwijzen wij naar de raadsinformatiebrief van 24 juni jl.	I		3425 V		3425 V
Geoormerkte budgetten algemene uitkering Gelden die vanuit de algemene uitkering voor diverse beleidsvelden (o.a. Wet Open overheidsversterking, toeslagenaffaire, antidiscriminatie voorziening) beschikbaar zijn gesteld, worden in 2025 niet volledig benut.	I	210 V			210 V
Meicirculaire 2025 Diverse kleinere bedragen binnen de algemene uitkering worden geoormerkt voor dat doel.	I	-19 N			-19 N
Onroerende zaakbelasting (OZB) Vanwege een hoger stijgingspercentage van de WOZ-waarde zijn de inkomsten hoger dan begroot zowel voor de woningen als de niet-woningen.	I		101 V		101 V
Reserve gemeenschapsvoorzieningen Vanaf 2025 wordt 3% van de ozb opbrengst in de reserve gemeenschapsvoorzieningen gestort (177k). Deze reservering wordt gebruikt om de kapitaallasten van de nieuw- en verbouw van de gemeenschapshuizen op te kunnen vangen. In 2025 is dit bedrag niet benodigd omdat de kapitaallasten van de schakel en de schaapskooi vanaf 2027 gaan lopen.	I			177 V	177 V
AZC Vanaf 2025 reserveren we een bedrag onder de noemer stelpost AZC met het oog op frictiekosten bij sluiting van het AZC. Die post blijft voor 2025 ongebruikt.	I	200 V			200 V
Meicirculaire 2025: Loon- en prijscompensatie De extra loon- en prijscompensatie van de meicirculaire 2025 is geoormerkt voor de indexering van met name de budgetten in het fysieke domein.	I	-382 N			-382 N
Loon- en prijscompensatie De budgetten voor jeugd indexeren we met 5,71% ten laste van het budget loon- en prijscompensatie.	S	451 V			451 V
Totaal		**460 V**	**3526 V**	**177 V**	**4163 V**

Bedrijfsvoering	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
Kapitaallasten - lagere rentekosten - lagere doorberekende rentekosten.	I	275 V	-186 N		89 V
renteopbrengst zonnepanelen.	S		8 V		8 V
Kerk Budel-Schoot Het restant-budget 2024 voor het haalbaarheidsonderzoek wordt in 2025 besteed en aan de reserve gemeenschapsvoorzieningen onttrokken.	I	-68 N	68 V		0
MJIP Bedrijfsgebouwen De opstelling van het MJIP Bedrijfsgebouwen werd in 2024 niet gerealiseerd. Dit wordt nu in 2025 uitgevoerd. Overeenkomstig eerdere besluitvorming onttrekken we dit aan de reserve verduurzaming gebouwen.	I	-80 N	80 V		0

Algemeen bestuur	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
					0
Totaal		**127 V**	**-30 N**	**0**	**97 V**

Totaal structureel	**S**	**386**	**33**	**0**	**419**
Totaal incidenteel	**I**	**-398**	**3.488**	**177**	**3267**
Totaal programma		**-12 n**	**3521 V**	**177 V**	**3686 V**

Overzicht baten en lasten programma Bestuur + Algemene dekkingsmiddelen

PROGRAMMA 5 Bestuur en algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begr. na wijz. 2025	Mutaties Burap	Begroting 2025 na Burap
Lasten:					
5.1 Algemeen bestuur	620	577	662	93	755
5.2 Dagelijks bestuur	1.225	1.478	1.212	95	1.307
5.3 Openbare orde	5.326	4.692	3.348	55	3.403
5.4 Burgerdiensten/dienstverlening	1.826	1.911	1.638	356	1.994
5.5 Algemene dekking	1.818	1.482	2.294	-460	1.834
5.6 Bedrijfsvoering	1.459	402	1.785	-127	1.658
Totaal Lasten	**12.274**	**10.542**	**10.938**	**12**	**10.950**
Baten:					
5.1 Algemeen bestuur	-	-	-	-	-
5.2 Dagelijks bestuur	15	1	15	-	15
5.3 Openbare orde	2.717	2.180	688	25	713
5.4 Burgerdiensten/dienstverlening	408	759	467	-	467
5.5 Algemene dekking	52.247	53.351	54.189	3.526	57.715
5.6 Bedrijfsvoering	1.272	233	1.290	-30	1.260
Totaal Baten	**56.659**	**56.523**	**56.649**	**3.521**	**60.170**
Saldo voor resultaatbestemming	**44.385 V**	**45.981 V**	**45.711 V**	**3.509 V**	**49.220 V**
Bestemmingen					
Stortingen reserves	2.311	2.311	177	-177	-
Onttrekkingen reserves	3.290	3.555	789		789
Bestemming per saldo	**979 V**	**1.244 V**	**612 V**	**177 V**	**789 V**
Vennootschapsbelasting	**-**	-	-	-	-
Saldo na resultaatbestemming	**45.364 V**	**47.225 V**	**46.323 V**	**3.686 V**	**50.009 V**

Doelenboom programma

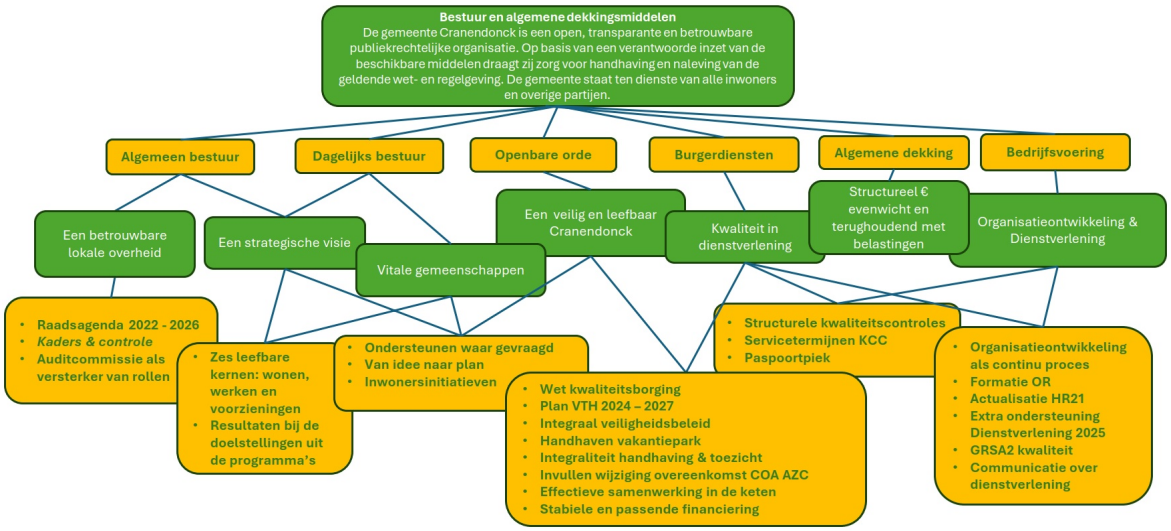

Programma 6: Overhead

Missie

Door de herziening van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is dit programma vanaf de begroting 2017 opgenomen. Door deze herziening worden de overheadkosten vanaf 2017 verantwoord op een taakveld “Overhead”. Hierdoor wordt direct zichtbaar wat de overheadskosten van de gemeente zijn. De kenmerken van dit programma zijn anders dan in de andere programma’s; om die reden wijkt de indeling ook af.

Doelstelling van het programma Overhead is om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead van de gehele organisatie en de raad ook meer zeggenschap over die kosten te geven. Om dit te kunnen vaststellen, wordt een definitie van het begrip overhead geïntroduceerd, waarbij we gebruik maken van de definities uit ‘vensters voor bedrijfsvoering’.

De definitie van overhead luidt: *alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces*. De definitie maakt het mogelijk een aantal kosten rechtstreeks toe te rekenen. Hieronder een samenvatting van wat onder overhead valt:

1. Leidinggevenden primaire proces
2. Financiën, toezicht en controle op eigen organisatie
3. Personeel en organisatie
4. Inkoop
5. Communicatie
6. Juridische zaken
7. Bestuursondersteuning
8. Informatie en automatisering
9. Facilitaire zaken en huisvesting
10. DIV (Documentatie en Informatie Voorziening)
11. Managementondersteuning primaire proces

Toelichting financiële afwijkingen Overhead

Overhead	S/I	Afwijking lasten	Afwijking baten	Afwijking reserves	Saldo afwijking
GRSA2 Op basis van de 1e begrotingswijziging 2025 van de GRSA2 is de bijdrage voor Cranendonck verhoogd met 266k (structureel) en 68k (incidenteel).	S	-266 N			-266 N
GRSA2 Op basis van de 1e begrotingswijziging 2025 van de GRSA2 is de bijdrage voor Cranendonck verhoogd met 266k (structureel) en 68k (incidenteel).	I	-68 N			-68 N
Vervoermiddelen/tractie kapitaallasten De kapitaallasten zijn lager dan geraamd, omdat een aantal vervoermiddelen geleased gaan worden.	I	109 V			109 V
Vervoermiddelen/tractie lease De leasekosten zijn hoger dan de raming.	I	-15 N			-15 N
Totaal		**-240 N**	**0**	**0**	**-240 N**

Totaal structureel	**S**	**-266**	**0**	**0**	**-266**
Totaal incidenteel	**I**	**26**	**0**	**0**	**26**
Totaal programma		**-240 N**	**0**	**0**	**-240 N**

Overzicht baten en lasten programma Overhead

PROGRAMMA 6 Overhead	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begr. na wijz. 2025	Mutaties Burap	Begroting 2025 na Burap
Lasten:					
6.1 Overhead	9.223	9.177	10.370	240	10.610
Totaal Lasten	**9.223**	**9.177**	**10.370**	**240**	**10.610**
Baten:					
6.1 Overhead	-	49	-	-	-
Totaal Baten	**-**	**49**	**-**	**-**	**-**
Saldo voor resultaatbestemming	**9.223 N**	**9.128 N**	**10.370 N**	**240 N**	**10.610 N**
Bestemmingen					
Stortingen reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen reserves	-	-	-		-
Bestemming per saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo na resultaatbestemming	**9.223 N**	**9.128 N**	**10.370 N**	**240 N**	**10.610 N**

Bijlage

Bijlage 1: Reserves en voorzieningen

bedragen x € 1.000

		Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	Saldo 31-12-24	Toe-name	Afname	Saldo 31-12-25	Toe-name	Afname	Saldo 31-12-26	Toe-name	Afname	Saldo 31-12-27	Toe-name	Afname	Saldo 31-12-28
RUBRIEK A. ALGEMENE RESERVES													
Algemene reserve vrij aanwendbaar (ARVA)	9.820	2.556	889	11.488	0	524	10.964	0	150	10.814	0	0	10.814
TOTAAL RUBRIEK A	**9.820**	**2.556**	**889**	**11.488**	**0**	**524**	**10.964**	**0**	**150**	**10.814**	**0**	**0**	**10.814**
RUBRIEK B. BESTEMMINGSRESERVES													
Reserve randweg	1.583	0	0	1.583	0	0	1.583	0	0	1.583	0	0	1.583
Reserve dekking kapitaallasten	1.350	0	215	1.135	0	215	920	0	215	705	0	215	490
Reserve eigen risico organisatie/ww rechten	205	0	0	205	0	0	205	0	0	205	0	0	205
Reserve personeel (tijdelijk)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve aanleg glasvezel	13	0	0	13	0	0	13	0	0	13	0	0	13
Reserve duurzaamheid	248	0	0	248	0	0	248	0	0	248	0	0	248
Reserve verduurzaming gebouwen	773	0	118	656	0	45	611	0	45	566	0	45	521
Reserve overgehevelde budgetten	200	454	654	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve natuurcompensatie DIC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Landschapsversterking	1.198	0	150	1.048	0	15	1.033	0	15	1.018	0	15	1.003
Reserve grondexploitaties	1.719	224	1.412	531	0	0	531	0	0	531	0	0	531
Reserve ruimtelijke kwaliteit	3.949	240	224	3.965	80	0	4.045	80	0	4.125	80	0	4.205
Reserve MJOP sport	168	0	44	124	0	0	124	0	0	124	0	0	124
Reserve integraal huisvestingsplan	2.811	0	0	2.811	0	676	2.135	0	627	1.508	0	224	1.284
Reserve gemeenschapsvoorzieningen	2.144	0	177	1.968	177	0	2.145	177	150	2.171	177	150	2.198
Reserve tegemoetkoming energie maatsch. org.	197	0	0	197	0	0	197	0	0	197	0	0	197
Reserve Omgevingswet	0	769	200	569	150	0	719	150	0	869	0	0	869
Reserve Beëindigingsregeling veehouderijen	0	227	0	227	0	0	227	0	0	227	0	0	227
TOTAAL RUBRIEK B	**16.558**	**1.460**	**3.193**	**15.279**	**407**	**951**	**14.735**	**407**	**902**	**14.090**	**257**	**499**	**13.698**

bedragen x € 1.000

		Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	Saldo 31-12-24	Toe-name	Afname	Saldo 31-12-25	Toe-name	Afname	Saldo 31-12-26	Toe-name	Afname	Saldo 31-12-27	Toe-name	Afname	Saldo 31-12-28
RUBRIEK C. VOORZIENINGEN													
Voorziening APPA	579	0	0	579	0	0	579	0	0	579	6	0	585
Voorziening verlofsparen	231	0	0	231	0	0	231	0	0	231	0	0	231
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**810**	**0**	**0**	**810**	**0**	**0**	**810**	**0**	**0**	**810**	**6**	**0**	**816**
Voorziening onderhoud wegen	167	765	932		765	765		765	765		765	765	
Voorziening straatverlichting	227	28	154	100	28	28	100	28	28	100	28	28	100
Voorziening onderhoud groen	65	47	55	57	47	47	57	47	47	57	47	47	57
Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	485	462	702	245	362	341	265	462	597	131	462	511	82
Voorziening 2bconnect													
Voorziening ter egaliseren van kosten	**943**	**1.302**	**1.844**	**402**	**1.202**	**1.182**	**423**	**1.302**	**1.437**	**288**	**1.302**	**1.351**	**239**
Voorziening Riolering	2.148	200	232	2.115	0	340	1.776	0	339	1.436	0	339	1.097
Voorziening Afvalstoffenheffing	415	51	16	451	3	11	443	3	6	441	3	0	444
Voorziening door derden beklemde middelen	**2.563**	**251**	**248**	**2.566**	**3**	**350**	**2.219**	**3**	**345**	**1.877**	**3**	**339**	**1.541**
TOTAAL RUBRIEK C	**4.316**	**1.554**	**2.092**	**3.778**	**1.206**	**1.532**	**3.451**	**1.306**	**1.782**	**2.975**	**1.312**	**1.691**	**2.596**
TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	**30.695**	**5.570**	**6.175**	**30.544**	**1.613**	**3.007**	**29.150**	**1.713**	**2.834**	**27.879**	**1.569**	**2.190**	**27.108**